«Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!»

Энсиэли

2013 сыл Ахсынньы 25 күнэ Сэрэдэ № 183-184 (10954)

1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга «Сыл бастың хаһыата»

БЭҔЭҺЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын мунньаҕыттан бэлиэтээһиннэр

ИДьУО начальнига А.А. Стручков тэрилтэлэр баайдарын-дуолларын харыстыырга болҕомтону ууруохтаахтарын санатта, ол курдук Чурапчыга лесхоз сейфэтин ылан барбыттар. Чэппиэртэн полиция график быһыытынан күүһүрдүү дьуһуурустубатыгар киирэр.

* * *

Аастыт нэдиэлэҕэ урукку министр Куркутов бас билэр базата олоччу умайбыт, төрүөтэ – тимир оһоҕунан оттууга быраабыланы тутуспатахтара. Бу нэдиэлэҕэ дьон тоҕуоруһар объектарын ситэри бэрэбиэркэлиэхтээхтэр.

* * *

Үөрэх управлениетыттан начальнигы солбуйааччы уонна 3 оскуола директора оҕо аһылыгын, хамнас боппуруостарыгар парламентскай истиилэригэр кыттыыны ылбыттар. Ахсынньы 19 күнүгэр аммосовскай аҕыыларга 53 дакылаат иһилиннэ. Бу нэдиэлэҕэ 18 салайааччы аттестацияны ситэри аахыахтаах. 24 үөрэнээччи Президент дьуолкатыгар кыттыыны ылыахтара. Обрнадзор бэрэбиэркэтэ куһаҕана суохтук түмүктэннэ.

* * *

Диспансеризацияҕа 370 киһи суруллубутуттан 294 көрүүнү бардылар. Хатырыкка модульнай балыыһа аһыллар. Санэпидемнадзорга саҥа массыына биэрбиттэр.

* * *

Аастыт нэдиэлэҕэ ОДьКХ салаатыгар саахал тахсыбат, чох саппааһа баар, дьуһуурустуба олохтоммут. Аппааныга 3, Хамаҕаттаҕа 2 мобильнай котельнайдар бэлэм буоллулар.

Чурапчы, Амма улуустарыттан кэлэн уопут атастаһан бардылар. Бу нэдиэлэҕэ Көбөкөҥнөө КСК бастакы уочарата, 1 Хомустааххa «Улыбка» детсад аһыллыахтара. Халаан уутуттан эмсэҕэлээбит биирдиилээн ыалларга федеральнай көмө харчы кэлэр сыл бастакы кварталыгар тиксэриллиэҕэ, маннык балаһыанньа республика үрдүнэн баар.

* * *

VI-с спортивнай оонньууларга КСК уонна стадион кэлэр сыл бэс ыйын 20 күнүгэр үлэтэ түмүктэниэхтээх. Спортсменнары, ыалдьыттары хааччыйыыга итии аһылык сыаҕын «Россельхозбаантан» 40 мөл. солк. кредит ылан эрдэ тутарга былаан баар, көрүллүбүт үп хойутаан киирэринэн сибээстээн. Таастаахха алтынньы-сэтинньи ыйдарга электролиния саҥардыллан үлэҕэ киирдэ, эһиил маннык үлэ Арбыҥҥа уонна Көбөкөҥнөө ыытыллыаҕа.

* * *

Саҥа дьыл чугаһаата, оттон тэрилтэлэр киэргэниилэрэ бытаан, муус оҥоһуктарга конкурс биллэриллибитигэр биир эрэ сайаапка киирбит.

Бэлиэтэннэ В. КАСЬЯНОВ

М.К. Аммосов төрөөбүтэ 116 сылын көрсө

Биллиилээх биир дойдулаахпыт, Саха сирин төрүттэспит, государственнай-политическай деятель М.К. Аммосов төрөөбүтэ 120 үбүлүөйдээх сылын көрсө Нам улууһун оҕо саадтарын иһинэн ыытыллар үһүс Аммосовскай аҕыыга саҥа тутуллан аһыллыбыт «Кэскил» оҕо сайдар киинигэр 17 оҕо саадтан 27 оҕо кытынна.

«Кэскил» оҕо саадын сэбиэдиссэйэ Е. Заровняева уонна М.К. Аммосов аатынан Саха государственноһын историятын республикатааҕы музейын директора А. Кириллин мустубут оҕолору истиҥник эҕэрдэлээтилэр. Орто оскуола 3-с кыл. оҕолоро (сал. А. Потапова) монтаж уонна музыкальнай оскуола ырыа ансаамбыла «Чаҕылхай Максим» ырыаны ыллаатылар. Бу тэрээһини көтүппэккэ үйэтитэр, сырдатар, киэн арҥаҕа таһаарар сыаллаах олохтоох видеооператор Н. Поротов уһулла.

КИЭН ТУТТАБЫН - АММОСОВ СИЭНЭ БУОЛАРБЫНАН!

Санатан эттэххэ Нам улууһун үөрэҕин салаатын анал бирикээһинэн 2011 с. Хатырык нэһилиэгин оҕо саада кыраччаннарга 1-кы Аммосовскай аҕыылары ыыппыта, 23 оҕону 20 оҕо саадыттан түмпүтэ. 2012 с. улуус оҕо саадтарыттан 52 оҕо Максим Аммосов туһунан хоһоон аҕыытыгар дорҕоонноох түһүлгэҕэ мустубуттара. Онтон 1990 с. маҥнай ыытыллар улуустааҕы Аммосовскай аҕыыларга Хатырык нэһилиэгин «Кэрэчээнэ» оҕо саадын иитиллээччиларэ аан маҥнай кыттыыны ылбыттара.

Оҕолор 5 уонна 6 саастаахтарга арахсан 2 бөлөххө кытаанах дьүүллүүр сүбэ иннигэр бэйэлэрэ уруһуйдаабыт, бэлэмнээбит медиапрезентациянан «Киэн туттабын төрөөбүт дойдубунан – Аммосов сиэнэ буоларбынан!» кытыннылар. Манна тиэмэ ис хоһоонун арыйыы, оҕо ситимнээх саҥата, туттан-хаптан көрөөччүлэргэ тиэрдиитэ сыаналанна.

Түмүккэ 6 саастаах оҕолорго 1 м. Эльза Осипова «Аммосов уулуссата –Нам киэн туттуута», сал. Е. Федорова («Кыталык» оҕо саада, Нам), 2 м. Таня Васильева «Айылҕаны харыстыаҕың», сал. С. Охлопкова (Хатырык), 3 м. Сережа Дьячковскай «Саха сылгыта», сал. А. Сокольникова («Кэскил», Нам).

5 саастаахтарга 1 м. Витя Гаврильев «Дьөһөгөй оҕото», сал. О. Сергеева (Таастаах), 2 м. Витя Ушницкай «Мин хос эһээм сырдык олоҕо», сал. Е. Осипова (Никольскай), 3 м. Дьулуур Сивцев «Киэн туттабын М.К. Аммосов дойдутугар төрөөбүппүнэн», сал. Р. Ядрихинская (Модут).

Музей научнай сотрудника дьүүллүүр сүбэ чилиэнэ М.Н. Попова быйылгы тэрээһиҥҥэ оҕолор аҕыйаабыттарын, бэлэмнэрэ ситэтэ суоҕун уо.д.а. итэҕэстэри ыйан туран иитээччилэргэ үүнэр көлүөнэ кэнчээри ыччакка болҕомто ууран үлэлэһэргэ сыалы-соругу туруорда. Александр Васильевич Кириллин күрэххэ киирбит М.К. Аммосов туһунан хоһооннорунан оҕолорго аналлаах хомуурунньук бэчээттэнэрэ былааннанарын туһунан эттэ.

Альбина КУЛИЧКИНА, РФ журналыыстарын сойуузун чилиэнэ, Хатырык

Улуус депутаттарын сэбиэтин сессиятыгар

СОЛУОК УУРУУ ФОНДАТЫН БАЛАҺЫАННЬАТА БИГЭРГЭННЭ

Улууспут депутаттара ахсынньы 19 күнүгэр оҥорбут 6-с сессияларыгар «Нам уулуһа» МТ дьаһалтатын иһинэн тэриллибит финансовай управление туһунан балаһыанньаҕа уларытыылары киллэрии, Нам улууһун солуогун фондатын уонна «Нам улууһа» МТ дьаһалтатын туһунан балаһыанньалары бигэргэтии уонна хонтуруоллуур-счетнай палата председателин дуоһунаһыгар кандидаттары сүүмэрдиир уонна аныыр бэрээдэгин туһунан боппуруостары көрдүлэр.

Депутаттар 2013 с. алтынньы 10 күнүгэр буолбут сессияларыгар бигэргэппит үп управлениетын туһунан балаһыанньаларын «Боломуочуйалар» диэн 3 түһүмэх 3.67 пуунугар «Бюджет средстволарын кылаабынай дьаһайааччы, бюджет дефицитин үбүлээһин источниктарын быһаарыыга, дьаһайыыга уонна бюджет средстволарын туһаныыга кылаабынай администратор функцияларын толорор» диэн эбиини киллэрдилэр.

Солуок ууруу фондатын тэрийии сүрүн аналынан: «Фондаҕа киирбит улуус баайын-дуолун солуок ууран туран кредиттэри ылыы, улууска инвестициялары тардыы, инвестиционнай бырайыактарга кыттыы, улуус сайдыытын мэктиэлиир программаларга уонна бырайыактарга кыттыспыт юридическэй уонна физическэй сирэйдэри, баанналары, страховой уонна инвестиционнай хампаанньалары кытта дуогабарынан сыһыаннаһыыны, бииргэ үлэлээһини ситиһии буолар», – диэн ыйылынна.

Сессия хонтуруоллуур-счетнай палата председателин дуоһунаһыгар аатаммыт кандидаттары сүүмэрдиир 5 киһилээх комиссияны тэрийдэ. Бу комиссия састаабыгар, бигэргэппит балаһыанньаларыгар олоҕуран, «Нам улууһа» МТ баһылыга 2 киһини, улуус депутаттара 2 киһини уонна общественностан 1 киһини киллэрдилэр. Онон комиссия чилиэннэринэн улуус баһылыгын 1 солбуйааччы А.Я. Яковлев, улуус баһылыгын солбуйааччы Н.Н. Степанов, депутаттар В.К. Алексеев, Р.Е. Окороков уонна общественность сэбиэтин председателэ С.И. Тоскин талылыннылар. Комиссия председателинэн улуус баһылыгын 1 солбуйааччы А.Я. Яковлев талылынна.

Улуус депутаттарын сэбиэтэ быһаарбытынан хонтуруоллуур-счетнай палата председателин дуоһунаһыгар кандидаттары комиссия көрүүтүгэр улуус баһылыга, сэбиэтин председателэ уонна талыллыбыт депутаттар уопсай ахсааннарыттан үс гыммыттан биирдэрэ киллэрэр быраабыланнар.

Сессия кэнниттэн улуус депутаттара 2014 сыллаах «Нам улууһа» МТ бюджетын барылын парламентскай истиигэ киллэрэн ырыттылар.

И. ИВАНОВ

Кэрэ эйгэтигэр

УОПУТ ҮТҮӨ ТҮМҮГЭ

Ахсынньы 13 күнүгэр А.Е. Кулаковскай аатынан «Доҕордоһуу» дьиэтигэр маҥнайгы республикатааҕы «Сомоҕолоһуу» диэн аатталаах этно-фестиваль ыытылынна. Манна республика араас мунуктарыттан кыттааччылар 100-тэн тахса нүөмэри көрдөрдүлэр. Кэнсиэргэ араас үҥкүү, ырыа, фольклор араас көрүҥэ толорулунна. Нам улууһуттан «Ньургуһун» народнай хор (сал. Е.А. Кутукова) ситиһиилээхтик кытынна. Кинилэр И. Гоголев тылларыгар, биир дойдулаахпыт З.П. Винокуров мелодиятыгар «Балыксыттар» диэн ырыаларын доҕуһуола суох (акапелла) ыллаатылар. Иккиһинэн, В. Зырянов «Үчүгэйиэн, үүттээх чэй» ырыаны толорон дипломан үрдүк аатын ыллылар.

Ити сарсыныгар Тулагы сыннаҥалаҥ киинигэр самодеятельнай композитор, мелодист, саха ырыатын киэн арҥаҕа тарҕатааччы А. Калининскай-Лунха 60 сааһыгар аналлаах республикатааҕы ырыа күрэҕэ ыытылынна. Күрэххэ ыраах, чугас улуустартан 700-тэн тахса киһи Лунха ырыаларын ыллаатылар. Нам улууһуттан «Дьүөгэлэр» народнай вокальнай ансаамбыл А. Калининскай «Ньургуһун ырыата» диэн истиҥ ырыатын көрөөччүлэргэ бэлэх ууннулар уонна В. Майскай тылларыгар, В. Зырянов мелодиятыгар «Бу сааскы, бу Намы» ырыаны эмиэ доҕуһуола суох эт куоластарынан толорон лауреат үрдүк ааты ылары ситистилэр.

М. ПЕТРОВА

2013 сыл – Тыа сирин сайдыытын сыла

ОЛОҢХО ДОЙДУТУГАР – СУНТААРГА АЙАН

Ааспыт нэдиэлэҕэ Нам улууһун тыатын хаһаайыстыбатын уонна предпринимательство салаатын үлэһиттэрин улахан бөлөҕө Горнай уонна Бүлүү бөлөх улуустарыгар баран кэллэ. Делегацияны улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы А.Я. Яковлев салайан илдьэ сырытта. Делегация састаабыгар: Винокурова А.Р. – Ил Түмэн депутата, Протопопова А.Н. – улуус предпренимательствоҕа координационнай Сэбиэтин солбуйааччы председателэ, Протопопов К.Н. – «Эрэл» ТХПК правлениятын председателэ, Новиков А.Х. – Салбаҥ нэһилиэгин баһылыга, Федотов Е.С. – Таастаах нэһилиэгин баһылыга, Лукин Р.Г. – «Кулаада» бааһынай хаһаайыстыбатын салайааччыта, Степанова З.Е. – Салбаҥ нэһилиэгин тыа хаһаайыстыбатын специалиһа, кооператив председателэ, Эверстова О.Н. – «Хоҥор Биэ» СПЖК бухгалтера, Аргунов В.Е. – Таастаах нэһилиэгин тыа хаһаайыстыбатын специалиһа, Протопопов С.В. – предприниматель, Соловьев М. – СР АПК КМК Намнааҕы представителэ буолан сырыттыбыт. Бу сырыы сыала-соруга: бу улуустарга ыытыллар үлэ опыттарын көрүү, кооперативтар, бааһынай хаһаайыстыбалар, предпринимателлэр үлэлэрин кытта билсиһии диэн.

Горнай улууһун Аһыма нэһилиэгэр 636 киһи олорор, 800-кэ ынах сүөһүлээхтэр, 55 миэстэлээх детсадтаахтар, оскуолаҕа 96 үөрэнээччии баар эбит. 2008 с. кредитнэй кооператив тэрийбиттэр, 195 пайщиктаах, сылга 10 мөл. солк. эргиппит. 2009 с. үүккэ кооператив тэриммиттэр. Сылга 500 тонна үүтү туттараллар. 2010 с. сылгы иитэр база туттубуттар, 2011 с. сайылык тэринэннэр 90 ынаҕы ыыллар. Сайын ыанньыксыт хамнаһа 23 тыс. солк. буолбут. Нэһилиэккэ, саамай киһи сэргиирэ, элбэх сыллаах оту ыһыынан дьарыктаналлар эбит, сирдэрин 150 гаҕа тиэрдибиттэр, быйыл онтон 38 тонна оту ылбыттар. Кооператив 20 сылгыны иитэр, «Саха кредит» тэрилтэттэн кредит ылбыттар, МТЗ трактор атыыласпыттар. Быйыл отторо мөлтөх буолан Кэбээйиттэн уонна Хаҥаластан от атыылаһа сылдьаллар. Бу улууска баар «Сир» бааһынай хаһаайыстыба 100 төбөҕө сүөһү иитэр комплекс тутан үлэҕэ киллэрбит, онно Тыа хаһаайыстыбатын министерствотыттан 3,5 мөл. солк. эбии харчы (возмещение) ылбыт. Бу хаһаайыстыбаҕа түөрт ыанньыксыт үлэлиир хамнастара ыйга 18 тыс. солк. эбит, уопсайа 10 үлэһиттээхтэр. 20 мөл. солк. кредитинэн туһаммыттар.

Онтон, Бүлүү улууһугар Дьөккөн нэһилиэгэр баар «Сикиэр» бааһынай хаһаайыстыбаҕа (сал. И.И. Ионов) сырыттыбыт. 2012 с. «Саха базалть» тэрилтэ 15 мөл. солк. суумалаах 100 төбөҕө саҥа хотон тутан биэрбит. Хаһаайыстыба переработканан дьарыктанар, онно эбии тэрили (борудование) булуна сылдьаллар. 102 төбө ынахтаахтар, 80 сибиинньэлээхтэр. Саҥа технологиянан тутуллубут хотоҥҥо электрическэй уоту туһаналларыгар ыйга 3,7 тыс. эрэ төлүүллэр эбит.

Бүлүү куоратыгар тиийэн улуус баһылыгын С.Н. Винокуровы кытта көрүстүбүт. Көрсүһүүгэ ТХУ специалистара, нэһилиэк баһылыктара, предпринимателлэр, соҕотуопкалыыр тэрилтэ салайааччылара көрбүттэр. Тыа сирин сылыгар конкурс тэрийбиттэр. Кыайыылаах нэһилиэккэ УАЗ массыына биэрэллэр. Быйыл, Культура сылыгар, эмиэ УАЗ массыынаны былаанныыллар. Оттоохун былаанын 85% толорбуттар.

Предпринимательствоҕа 7 мөл. солк. Көрбүттэр, 131 кыра предприятиены тэрийбиттэр, 12 граны олохтообуттар. Т/х бороудуксуйатын «Сыа Бүлүү» диэн тэрилтэ соҕотуопкалыыр: 19 приемнай пууннаах, 3 фирменнэй маҕаһыыннаах. Онно үүт, эт ас, отон, барыанньа, балык, хортуоппуй тардыллан турар. Центральнай собуокка тоҥ үүтү тута олороллор. Откормочнай площадкаҕа 73 сүөһүнү туталлар.

Предпринимателлэргэ анаан Н.Г. Чернышевскай аатынан пед. колледжка бизнес-оскуола арыйбыттар. Онно быйыл 174 киһини үөрэппиттэр. Дьокуускайтан тиийэн үөрэтэллэр. Бүлүүгэ 7 мөл. солк. суумалаах 2 этээстээх бизнес-инкубатор дьиэтэ тутулла турар. Маны министерство уонна улуус кыттыһан үбүлүүллэр. Бүттэҕинэ арендата 50% чэпчэтиилээх буолар.

Сунтаар улууһугар маҥнай Күндэйэ нэһилиэгэр баар «Сырдык аартык» кооператив үлэтин кытта билистибит. Манна киһи сэргиирэ элбэх:

1. Кооператив соҕотуопкалыыр функцияны ылбыт.

2. Сыллааҕы выручкалара – 9 мөл. солк. буолбут.

3. 70 төбөҕө хотон тутан киллэрбиттэр, онно ыаллартан сүөһү хомуйан көрөллөр. Ыйга 1 ынахха 1 тыс. солк. ылаллар, 2 т оту көрдүүллэр, комбикорм атыылыыллар.

4. Үүтү переработкалыыр сыах аспыттар, ол бородууксуйатын икки сиринэн бэйэлэрин маҕаһыыннарыгар атыылыыллар, өссө үс сиргэ туттараллар.

5. Алта сайылыгы туттубуттар.

6. 2 боксалаах гараж туттубуттар, уонна массыына атыыласпыттар.

7. Үүт субсидиятын харчыта кооперативка түһэр, онтон 6,5 солк. – дояркаҕа, 1 солк. – бостуукка, 0,5 солк. – үүт астааччыга бэриллэр.

(Бүтүүтүн 4 стр. көр)

Улуус баһылыгын колонката

ААСПЫТ НЭДИЭЛЭҔЭ

Ааспыт нэдиэлэҕэ оптуорунньукка «Туймаада» ФАПК бэрэстэбиитэллэрин кытта урукку иэстэри-күүстэри аахсыыга икки өттүттэн өйдөһөн кэскиллээх кэпсэтии буолла. Ол түмүгүнэн VI-с оонньууларга Кириэс-Кытылга итии аһылык сыаҕын (бортовой питание) тутуутун эрдэ саҕалыырга кыах үөскээтэ.

Чэппиэргэ улуус мунньаҕын сессиятыгар 2014 с. бюджеты өссө төгүл чуолкайдааһын, ырытыы буолла. Бу нэдиэлэҕэ бюджеппытын олоччу ылыныахтаахпыт. Сыл түмүктэнэринэн сибээстээн үгүс элбэх ведомстволары, республика таһымнаах тэрилтэлэри кытта кэпсэтиилэр бардылар.

Өрөбүлгэ Модут бөһүөлэгэр спортивнай хамсааһын энтузиаһа Е.Г. Гоголев кэриэһигэр хапсаҕайга турнир буолан ааста. Манна 145 кыттааччы кэлэн күрэхтэһии сытыытык барда. Модуттар бастаатылар, иккис миэстэҕэ НПК, үһүскэ 1 Хомустаах хамаандалара таҕыстылар. Манна «Бэдэр» маҕаһыын (Ермолаев Ю.П.), «КСК регион» ХЭО (Кузьмин А.А.), спорт управлениета (Иванов П.Г.) о.д.а. үчүгэй бириистэри туруорбуттара күрэхтэһээччилэр интэриэстэрин үрдүк ситиһиилэргэ туһаайда.

Киһи кэрэхсиирэ Салбаҥтан, Граф Биэрэгиттэн төрүттээх бэйэбит ыччаппыт, оскуола физруга Сергей Семенов хамаандатын таба сүүмэрдээн чаҕылхай оҕолору аҕалан кытыннарда. Кини бэйэтэ көҥүл тустууга маастар нуорматын соторутааҕыта толорбута, маннык спорка энтузиаст дьоннорбутун өрө тутуохтаахпыт, моральнай уонна материальнай өттүнэн өйүөхтээхпит. Оччотугар эрэ спорт маассабай өттүнэн чахчы сайдар кыахтаныаҕа.

Онуоха урукку историябытыгар Сив Ядреев, Степан Кириллин, Валерий Кутуков, Евтропий Охлопков о.д.а. энтузиаст тэрийээччилэр олохтообут үтүө үгэстэрин сөргүттэхпитинэ улууспутун спорт бары көрүҥнэригэр инники кирбиигэ аатын аатта тар кыахтаныахпыт. Туох барыта кыраттан саҕаланар, ыарахаттартан чаҕыйбакка саҕалыахпытын эрэ наада.

Александр АТЛАСОВ

Киһи – киһиэхэ

ЭЙЭҔЭС АТЫЫҺЫТТАР

Мин улаханнык махтанар дьоммунан «Талба» ырыынакка аһы-үөл атыылыыр Тамара Прокопьевна Винокурова уонна Федора Семеновна Дьяконова – Мотя буолаллар. Мин эрэ буолуо дуо, бука, элбэх киһи махтанара буолуо. Кинилэр манна үлэлээбиттэрэ ыраатта. Ол тухары кыһыннары-сайыннары тохтоон, өрөөн хаалбакка, күн аайы атыылыы тураллар, дьон бөҕөнү абырыыллар. Нэһилиэнньэ тугу аҕаларынан ас-үөл араада дэлэй буолар. Бу миигинник хардыыта кыараабыт киһи наадыйар аскын, кыһыҥҥыгын эмиэ кинилэргэ үлэһэн булунаҕын. Ону дьэ, хата, сибээстэһэн, кэпсэтэн баар гыналлар. Өссө эн баҕаҕынан буолан иһэр: аҕам саастаах алаас сүөһүтүн этэ уонна биир буут түөрт гына бысталаммыт буолуохтаах. Ити курдук эн «хаппырыыскын» ылынан, ыпсаран, толорон иһэллэр, барыта сатанан, санааҥ иһинэн буолар.

Үөрэнэн хаалан, ким туохха наадыйарын курдат билэллэр уонна баар буолла да, уурбут буолаллар. Тамара Прокопьевна, дьэ, итиннэ олох «маастар», хас да сыл тухары элбэхтик абыраата. Аны үүппүн Мотяттан ылбытым эмиэ ыраатта. Кини ыанньык сүөһүтүн сайын аайы сайылыкка тутар, көрөр-харайар, мэччитэр. Онон сайылык үүтүн иһэн-аһаан олоробун. Кытаанахтык эриллибит бытыылка бүөтүн, миэхэ көмөлөһөн, хайаан да холкутатан биэрэр үгэстээх. Дьэ, итинник үтүө санаалаах, ис айылгылаах дьоннор Тамаралаах Мотя!

Доруобай буолуҥ, дьон-сэргэ махталын ыла туруҥ! Кэлэн иһэр Саҥа дьылынан – Дьөһөгөй сылынан эҕэрдэлиибин!

Евдокия РЫКУНОВА, Нам

Миграционная служба информирует

ПЕРЕЧЕНЬ ДОКУМЕНТОВ, НЕОБХОДИМЫХ ДЛЯ ОФОРМЛЕНИЯ ПАСПОРТА ЛИЦАМ, ДОСТИГШИМ СОВЕРШЕННОЛЕТИЯ (СТАРЫЙ ОБРАЗЕЦ):

Заявление о выдаче паспорта в двух экземплярах; Приложение к заявлению о выдаче паспорта

Паспорт гражданина Российской Федерации, удостоверяющий личность гражданина Российской Федерации на территории Российской Федерации;

Квитанция об оплате госпошлины;

Фото – 3 шт.;

Лица мужского пола в возрасте от 18 до 27 лет, проживающие на территории Российской Федерации:

* прошедшие военные службу по призыву либо альтернативную гражданскую службу представляют военный билет с отметкой об окончании прохождения военной службы по призыву;

* признанные не годными или ограниченно годными к военной службе по состоянию здоровья представляют военный билет с отметкой «не годен к военной службе» или «ограниченно годен к военной службе»;

* не прошедшие военную службу по призыву либо альтернативную гражданскую службу (за исключением случаев, когда заявитель признан не годным или ограниченно годным к военной службе по состоянию здоровья) по желанию могут представить справку из военного комиссариата о том, что на день подачи заявления они не призваны на военную службу или не направлены на альтернативную гражданскую службу.

Разрешение командования, оформленное в порядке, установленном Правительством Российской Федерации (только для военнослужащих Вооруженных Сил Российской Федерации, а также федеральных органов исполнительной власти, в которых предусмотрена военная служба, за исключением лиц, проходящих военную службу по призыву).

Ранее выданный заграничный паспорт.

Трудовая книжка или выписка из нее за последние 10 лет – для граждан, не работающих на момент подачи заявления, а также при предоставлении заявления по месту пребывания, не заверенного по основному месту работы (службы, учебы).

Государственная пошлина за выдачу паспорта со сроком действия 5 лет составляет 1000 рублей.

Спорт – дьулуур, спорт – тулуур

ПЕЛЕ БИРИИҺИГЭР

Ахсынньы 7-8 күннэригэр көҥүл тустууга Советскай Союз уонна Саха сирин спордун маастара В.П. Андросов бириИҺигэр Таатта улууһун Ытык Күөлүгэр XXI-с төгүлүн хапсаҕай турнира буолла. Бу хапсаҕай республика чемпионатыгар бэлэмнэнии курдук буолан, улахан тыҥааһыннаахтык ааста. Нам улууһуттан тоҕус хапсаҕайдьыт баран ситиһиилээхтик кыттан кэллилэр. Ол курдук, оҕолорго 50 киилэҕэ Лугинов Петя уонна Петров Петя 62 киилэҕэ II-с м. буоллулар. Улахан дьоҥҥо 70 киилэҕэ Софронеев Игорь – II-с м., Охлопков Айаал – IV-с м., 80 киилэҕэ Гоголев Ариан, 90 киилэҕэ Слепцов Гаврил уонна 90 киилэттэн үөһэ ыйааһыҥҥа Тимофеев Виталий – II-с м. ыллылар, онтон бэтэрээннэргэ 80 киилэттэн үөһэ ыйааһыҥҥа Румин Александр – I м. буолла. Абсолютнай чемпионакка «Аан – Дархан» аатын былдьаһыыга 10-тан тахса хабырхапсаҕайдьыттар күөн көрүстүлэр. Финалга республика хас да төгүллээх чемпионун Юрий Старостины Нам бөҕөһө Александр Румин бүдүрүтэн «Аан – Дархан» ааты ылан, убаһа хаһаайына буолла. Хамаанда Тааттаҕа барарыгар ГСМ, аһылык, олорор сир боппуруоһугар финансовай өттүгэр «Хапсаҕай» Федерациятын бэрэссэдээтэлэ, II-с Хомустаахтан төрүттээх, билигин Дьокуускай куоракка олорор, «КСК-Регион» ООО тутуу улахан тэрилтэтин генеральнай директорынан үлэлии сылдьар, биһиги биир дойдулаахпыт Кузьмин Андрей Алексеевич улахан көмөҥү оҥордо.

Ахсынньы 7-8 күннэригэр Нам улууһун Хатыҥ-Арыы нэһилиэгин спортивнай саалатыгар Сидоров Е.П. – Пеле аатын үйэтитэр мини-футбол аһаҕас түһүлгэтэ буолан ааста. Бу күрэхтэһиигэ республика араас улуустарыттан: Ньурбаттан – «Баай Тиит», Горнайтан – «Бэрдьигэс», Дьокуускайтан – «Торнадо», ЯГСХА-тан – «Студ-шоу» уонна Хаҥаластан – «Дыгын» хамаандалара кэлэн күрэхтэстилэр. Нам улууһуттан сэтинньи 30 күнүгэр буолбут сүүмэрдиир турниры ааспыт хамаандалар: «Союз» - Ленскэй нэһилиэк, «Эрэл» - НУГ, Хатырык, Хатыҥ-Арыы, «НПЛ» – Граф Биэрэгэ, I Хомустаах, «Илин мыраан» - II Хомустаах хамаандалара кииристилэр. Күрэхтэһиигэ 13 хамаанда, 130 спортсмен кыттыыны ылла. Бу 13 хамаанданы 4 бөлөххө араардылар. «А» группаҕа: «Бэрдьигэс» - Горнай, «Торнадо» - Дьокуускай, «Союз» - Ленскэй нэһилиэк; «В» группаҕа: Хатырык, «Студ-шоу» - ЯГСХА, «Дыгын» - Хаҥалас; «С» группаҕа: «Баай Тиит» - Ньурба, Хатыҥ-Арыы, «НПЛ» - Граф Биэрэгэ; «Д» группаҕа: «Эрэл» - НУГ, «Илин мыраан» - II Хомустаах уонна I Хомустаах. Бастакы күн 5 хамаанда кыайтарыы хомолтотун билэн оонньууттан туораатылар. Иккис күн 8 хамаанда хаалан илин-кэлин түһүстүлэр. Ол курдук, Хатыҥ-Арыы уонна «Дыгын» - Хаҥалас хамаандалара III-с миэстэни былдьаһыыга 7:4 ахсаанынан Хатыҥ-Арыы хамаандата кыайан боруонса мэтээл хаһаайыттара буоллулар. Финалга «Союз» (Ленскэй нэһилиэк) уонна «Бэрдьигэс» (Горнай уулуһа) хамаандата чемпион үрдүк аатын былдьастылар. Оонньуу бастакы түһүмэҕэ 3:1 ахсаанынан «Союз» хамаандатын туһатыгар бүтэр. Арааһата кыайыы кубога Нам сиригэр хаалар буолла быһыылаах диэн саала иһэ сэргэхсийэ түстэ. 2-с оонньууга «хартыына тосту уларыйан» «Бэрдьигэс» чаҕылхай киирсиини көрдөрөн түмүккэ ахсаан 5:5-кэ буолар. Балаһыанньа бираабылатынан ахсаан тэҥнэһэр түбэлтэтигэр, ким инники тахсарын «пинальти» быһаарар. Түмүккэ ахсаан 3:1-гэр буолан «Бэрдьигэс» (Горнай) хамаандата кыайан кубок уонна Пеле бииргэ оонньообут «ГиОС» ветераннар хамаандата туруорбут портативнай компьютеры илдьэ бардылар. Иккис буолбут «Союз» хамаандатыгар Сидоров Е.П. – Пеле ийэтэ, аймахтара туруорбут 10 тыһ. суумалаах сертификат туттардылар. Күрэхтэһиигэ сүрүн миэстэлэртэн ураты 5 номинация олохтонно: «Бастыҥ вратарь» - Турантаев Б. (НПЛ), «Бастыҥ көмүскээччи» - Александров Г. («Бэрдьигэс» Горнай), «Бастыҥ бомбардир» - Николаев Я. (Хатыҥ-Арыы), «Бастыҥ оонньооччу» - Пестряков Дь. («Союз» Нам) уонна Нератов А. («Эрэл» НУГ) «Эдэр кэскиллээх оонньооччу» номинация хаһаайыннара буоллулар. Бу номинацияларга Сидоров Е.П. – Пеле бииргэ үөскээбит доҕоро Кулаковскай И.Д., Саха республикатын маассабай спорт управлениета (сал. Цыпандин Н.Г.), «Урожай» РФСО (сал. Попов С.К.), «Нам» такси (сал. Кутуков Р.А.), Нам улууһун уонна Ленскэй нэһилиэк дьаһалталара спонсордаатылар.

Ахсынньы 6-8 күннэригэр Саха республикатын «Урожай» РФСО бириИҺигэр Амма улууһун Эмис нэһилиэгэр остуол теннИҺигэр чемпионат буолан ааста. Республика араас улууһуттан күүстээх хамаандалар кэлэн кытыннылар. Ол курдук, I-кы м. Мэҥэ-Хаҥалас хамаандата, II-с м. Амма улууһун бастакы хамаандата, III-с м. Нам улууһа, IV-с м. Чурапчы, V- с м. Амма улууһун иккис хамаандата ыллылар. Эр дьоҥҥо абсолютнай чемпионакка 29 кыттааччыттан Иванов В.Н. V-с миэстэ уонна Николаев И.И. IX-с миэстэ, онтон дьахталларга 11 кыттааччыттан Матвеева Е.С. III-с м. уонна Охлопкова У.П. V-с м. ыллылар. Инникитин спортсменнарбытыгар өссө даҕаны кыайыыны-хотууну, үрдүк ситиһиини баҕарыаҕыҥ.

200 ТЫҺЫЫНЧАЛААХ СЕРТИФИКАТЫНАН БЭЛИЭТЭННИЛЭР

Нам сэлиэнньэтигэр ахсынньый 15 к. 2000-2002 с.т. уолаттарга Н.К. Алексеев бириИҺигэр көҥүл тустууга 19-с Республикатааҕы турнир ыытылынна. Уопсайа 14 хамаанда, 110 участник кыттыыны ыллылар. Дьокуускай куораттан ДЮСШ-3, ДЮСШ-5, 33 №-дээх орто оскуола, Үөһээ Бүлүү, Эдьигээн, Кэбээйи, Хаҥалас («Качикат» хамаанда) улуустарыттан кэлэн кытыннылар. Күрэс түмүгүнэн 26 кг ыйааһыҥҥа 14 кыттааччыттан 1 м. К. Охлопков (Эдьигээн), 2 м. А. Пинигин (Хатырык), 3 м. И. Корякин (Кэбээйи), Е. Федотов (Эдьигээн) ыллылар; 28 кг (11 кыт.) 1 м. – Р. Пермяков (Х-А), 2 м. – Р. Васильев (Хаҥалас), 3 м. – Э. Охлопков (Модут), А. Парников (Нам); 30 кг (12 кыт.) 1 м. – Г. Щукин (Х-А), 2 м. – Е. Собакин (Нам), 3 м. – А. Парников (Хатырык), В. Копырин (33 №-дээх оскуола); 32 кг (8 кыт.) 1 м. - Э. Агаев (ДЮСШ-3), 2 м. - В. Евстафьев (Модут), 3 м. – А. Айсен (Эдьигээн), К. Жирков (Хатырык); 35 кг (16 кыт.) 1 м. – М. Бродников (ДЮСШ-3), 2 м. – В. Ядреев (Х-А), 3 м. – С. Винокуров (Эдьигээн), А. Назаров (Хаҥалас); 38 кг (15 кыт.) 1 м. – В. Быначаев (Үөһээ Бүлүү оск.), 2 м. – А. Габышев (ДЮСШ-3), 3 м. – Т. Ефремов (ДЮСШ-5), В. Степанов (Хаҥалас); 42 кг ыйааһыҥҥа (10 кыт.) 1 м. – Дь. Софронов (Нам), 2 м. – С. Дьяконов (ДЮСШ-3), 3 м. – В. Слепцов (ДЮСШ-3), Н. Одинаев (Үөһээ Бүлүү оск.); 46 кг ыйааһыҥҥа (8 кыт.) 1 м. – С. Борисов (Эдьигээн), 2 м. – К. Попов (ДЮСШ-3), 3 м. – Т. Соловьев (33 №-дээх оск.), А. Постухов (Хаҥалас); 50 кг ыйааһыҥҥа (8 кыт.) 1 м. – А. Парников (Хатырык), 2 м. – Ю. Макаров (ДЮСШ-3), 3 м. – Ж. Татаринов (ДЮСШ-3), А. Муксунов (ДЮСШ-3); 55 кг ыйааһыҥҥа (4 кыт.) 1 м. – П. Парников (Нам), 2 м. – А. Колесов (ДЮСШ-3), 3 м. – П. Горохов (ДЮСШ-3), А. Корякин (Кэбээйи); 55 кг үөһэ ыйааһыҥҥа (4 кыт.) 1 м. – М. Аветисян (33 №-дээх оск.), 2 м. – А. Устинов (Хаҥалас), 3 м. – М. Бобылев (33 №-дээх оск.), Э. Обоев (Нам).

Маны таһынан номинациялар ананнылар: «Самый лучший борец турнира» – Г. Щукин (Х-А), «За лучшую технику борьбы» – Дь. Софронов (Нам), «За волю к победе» – К. Охлопков (Эдьигээн), «Самый перспективный борец» – М. Бродников (ДЮСШ-3), «За лучшую схватку» – А. Парников (Хатырык), Ю. Макаров (ДЮСШ-3).

Күрэхтэһии кыайыылаахтара «Ленскэй нэһилиэк», «Бөтүҥ нэһилиэгэ» муниципальнай тэриллиилэр, «Гранд» ХЭО, «Электра» маҕаһыын, «Барыс» такси сулууспата, «Копиртехсервис» спонсордаабыт сыаналаах бириистэринэн бэлиэтэннилэр.

Ахсынньы 14-15 кк. Дьокуускай куорат «Модун» СР спортивнай көрүҥнэрин киинигэр СР «Хапсаҕай» федерациятын Кубогар күрэхтэһии буолан ааста. 8 республика күүстээх хамаандалара кииристилэр: «А» группа – Үөһээ Бүлүү, Чурапчы, Сунтаар, ХИФУ; «Б» группа – Дьокуускай куорат, Нам, Мэҥэ-Хаҥалас, Хаҥалас.

Икки күннээх сыралаах киирсии түмүгүнэн Кубок быйылгы хаһаайынынан Үөһээ Бүлүү, иккис Дьокуускай куорат, үһүс Сунтаар хамаандата буоллулар. Нам группатыттан тахсан баран, 3 миэстэни Сунтаардары кытта былдьаһыыга 8:7-ҕэ хотторон 4 м. буоллулар.

Ахсынньы 15 күнүгэр «Ленскэй нэһилиэк» начальнай оскуолатыгар Нам улууһун остуол теннИҺигэр комплекснай спартакиада буолан ааста. Барыта 12 нэһилиэк хамаандата кытыннылар. Улахан нэһилиэктэргэ 1-кы м. «Ленскэй нэһилиэк», 2 м. II Хомустаах, 3 м. НПК, 4 м. Хатыҥ Арыы, 5 м. Хамаҕатта хамаандалара буоллулар. Кыра нэһилиэктэргэ 3 нэһилиэк кыттыбытыттан 1 м. – Никольскай, 2 м. – Бөтүҥ, 3 м. – Салбаҥ.

Ахсынньы 14-15 кк. НПК-ҕа волейболга НПК Кубогар юбилейнай күрэхтэһии буолан ааста. Барыта эр дьоҥҥо 9, дьахталларга 8 хамаанда күөн көрүстүлэр. Күрэхтэһии түмүгүнэн: эр дьоҥҥо 1 м. – НПК, 2 м. – НПЛ, 3 м. – I Хомустаах; дьахталларга 1 м. – НПК, 2 м. – НПЛ, 3м. – Үөдэй. Уопсай хамаанданан түмүккэ 1м. НПК, 2 м. НПЛ уонна 3 м. I Хомустаах ыллылар.

Ахсынньы 11-14 кк. республика «Урожай» обществотын иһинэн республика улуустарын селоларын икки ардыларынааҕы «Спорт селу - 2013» диэн культурнай-спортивнай фестиваль түмүк күрэҕэ буолан ааста. Спорт 10 көрүҥэр күрэхтэһии (волейбол, фитнес-аэробика, остуол теннИҺэ, шашка, шахмат, мини-футбол, баскетбол, сахалыы остуол оонньуута, гиревой спорт, буулдьаннан ытыы), дьиэ хаһаайкаларын, сельхозпотребителлэр конкурстара, выставкалар ыытылыннылар.

Бу улахан таһымнаах республиканскай күрэхтэһиигэ, финалга икки группаҕа арахсан кииристилэр: Центральнай зона уонна Бүлүү бөлөх зоната. Киин улуустарга Уус-Алдан «Сыырдааҕа» 1 м., Горнай «Маҕараһа» 2 м. буоллулар. Нам улууһун Хатыҥ Арыыта 3 м. тахсан 200 тыһыынчалаах Сертификаты тутта.

Ахсынньы 15 к. «Ленскэй нэһилиэк» оҕо спортивнай саалатыгар 100 харахтаах дуобакка улуус чемпионата буолан ааста. Барыта 18 «Мин чулуубун» диэбит дуобаты сөбүлээччилэр күөн көрүстүлэр. Эр дьоҥҥо 1 м. – Н. Габышев (Нам), 2 м. – И. Лаврентьев (I Хомустаах), 3 м. – Е. Петров (Модут), дьахталларга 1 м. – С. Попова (I Хомустаах), 2 м. – Я. Винокурова (Нам), 3 м. – З. Сысолятина (Партизан).

И. УВАРОВСКАЙ - КҮРҮЛГЭН

VI спортивнай оонньуулары көрсө

Түөрт сыл анараа өттүгэр, 1980 сыл бэс ыйыгар Мэҥэ-Хаҥалас оройуонун киинигэр Майаҕа республика бастакы тыа сиринээҕи спортивнай оонньуулара ыытыллыбыттара. Бу спортивнай оонньууларга 22 оройуонтан спортивнай делегациялар кэлэн спорт араас көрүҥнэригэр бириистээх миэстэлэр иһин үс күн туруулаһан күрэхтэспиттэрэ, араас тэрээһиннээх культурнай мероприятиелар ыытыллыбыттара.

Саха сирин тыатын спортсменнарын күүстээх хамаандаларынан биһиги куоталаһар оройуоннарбыт Уус-Алдан, Мэҥэ-Хаҥалас уонна Чурапчы оройуоннарын спортсменнара буолалларын дакаастаабыттара. Ити күрэхтэһиилэргэ биһиги оройуоммут спортсменнара ахсыс миэстэҕэ тиксибиттэрэ.

ОЧЧОЛОРГО ХАЙДАХ ЭБИТИЙ?

Биһиги оройуоммут спортсменнарыттан 1 Хомустаах орто оскуолатын учуутала Людмила Хомколова 100 метргэ үһүс миэстэ буолбута, эр дьон ортотугар оройуоннааҕы киин балыыһа бырааһа Сергей Кривошапкин 100 метргэ чемпионнаабыта. Гиирэни көтөҕүүгэ биһиги хамаандабыт үһүс миэстэҕэ тахсыбыта, ити көрүҥнэ Александр Грачев, Прокопий Муксунов, Анатолий Уларов атыттары кытта тэҥнэ эрийсэн бириистээх миэстэлэргэ тиксибиттэрэ.

Этиллибитин курдук бастакы тыа сиринээҕи спортивнай оонньуулар кэннилэриттэн номнуо түөрт сыл ааста. Ити кэмнэ спортивнай эйгэҕэ элбэх саҥа ааттар эбилиннилэр.

1984 сыл муус устар 24 күнүгэр партия уобаластааҕы комитетын секретариатын быһаарыытынан иккис тыа сиринээҕи спортивнай оонньуулар финалларын биһиги оройуоммут киинигэр бэс ыйын 15, 16, 17 күннэригэр ыытарга уураах тахсыбыта. Биһиги оройуоммут үлэлээн иитиллээччилэригэр, эдэр ыччаттарыгар, спортсменнарыгар үрдүк чиэс сүктэриллибитэ. Спартакиаданы тэрийэн ыытыыга 25 киһиттэн састааптаах тэрийэр комитет үлэлии сылдьар.

Билигин спортивнай оонньуулары ыытыыга тэриллибит оройуоннааҕы тэрийэр комитет өттүттэн элбэх тэрээһин үлэлэр ыытылла тураллар. Ол курдук, көрөөччүлэр олорор миэстэлэрин оҥоруурга оройуоннааҕы тутарөрөмүөннүүр учаастак (начальник Матвеев Г.Г., прораб Белолюбскай В.И.) элбэх үлэни ыыта сылдьар Пааркаҕа киири аарКатын «Якутмебель» холбоһук Намнааҕы сыаҕын үлэһиттэрэ, спортсменнары олохсутар палатканан түһэр «дэриэбинэни» «Сельхозтехника» оройуоннааҕы холбоһугун коллектива оҥорор. Маны таһынан оройуон бары тэрилтэлэрэ паарканы тупсаран оҥоруурга бары сорудахтаахтар. Тэрилтэлэр салайааччылара бу ыытыллар мероприятие улахан суолталааҕын өйдөөн ыытар үлэлэригэр эппиэтинэстээхтик сыһыаннаһаллар. Бары үлэлэр бэс ыйын 10-11 күннэригэр түмүктэнэн комиссияҕа туттарыллыахтаахтар. Онтон паарканы, стадиону уопсай ыраастааһыҥҥа оройуон киинин комсомолецтара уонна ыччаттара актыыбынайдык кыттыахтара.

Бэс ыйын 13 күнүгэр Майа сэлиэнньэтиттэн бастакы тыа сиринээҕи спортивнай оонньуулар умуллубат уотун Мэҥэ-Хаҥалас, Дьокуускай, Нам оройуоннарын спортсменнара сүүрүүнэн Нам селотун палаточнай дэриэбинэтигэр бэс ыйын 14 күнүгэр үөрүүлээх быһыыга-майгыга аҕалыахтара. Спортивнай оонньуулар умуллубат уота ити күн палаточнай дэриэбинэҕэ хонуоҕа уонна бэс ыйын 15 күнүгэр иккис тыа сиринээҕи спортивнай оонньуулар аһыллыыларыгар үөрүүлээх быһыыга-майгыга стадиоҥҥа уматыллыаҕа.

Күрэхтэһиилэр тыа сирин спортсменнарыгар быһаччы туһааннаахтарынан, кыттаачыларын ахсаана элбэҕинэн билиҥҥи кэм чулуу күүстээхтэрин, быһый атахтаахтарын, культура үрдүк таһымыгар тиийбит эдэр ыччатын түмүөхтээҕинэн ураты суолталаах, үгүстүк кэлэн ааспат улахан спортивнай түмсүү буолара күүтүллэр. Бэс ыйын 15-17 күннэригэр Саха сирин 22 оройуоннарыттан 600 спортсмен спорт араас көрүҥнэригэр күрэхтэһиэхтэрэ, маны таһынан күрэхтэһиилэри ыытарга, культурнай мероприятиелары тэрийиигэ 300-тэн тахса киһи кыттыаҕа. Элбэх ахсааннаах бочуоттаах ыалдьыттар, сэрии, үлэ ветераннара кэлиэхтэрэ.

Тыа сирин чулуу спортсменнара үс күн устата көҥүл тустуу финалыгар, волейболга, оҕунан ытыыга күрэхтэһиэхтэрэ. Чэпчэки атлетика көрүҥнэригэр эр дьон 100, 400, 800, 1500, 10000 метрдэргэ, дьахталлар 100, 400, 800, 1500, 3000 метрдэргэ сүүрүөхтэрэ, эстафетаҕа инники миэстэни былдьаһыахтара. Спорт национальнай көрүҥнэригэр күүстээхтэр күөн көрсүһүөхтэрэ. Гиирэ спордун саҥа быраабыланан, саҥа нормативтарынан ыытыы көрөөччүлэр болҕомтолорун тардыаҕа. Волейболга эр дьон, дьахталлар оонньуохтара.

Спортивнай оонньуулар кэмнэригэр киэҥ программалаах профессиональнай артыыстар уонна оройуон уус-уран самодеятельноһын кыттыылаахтарын концертара, маассабай оонньуулара тэриллиэхтэрэ.

Тыа сирин спартакиадата үөрүүлээх быһыыга-майгыга аһыллыаҕа. Онно оройуон киинин икки оскуолатын үөрэнээччилэрин уонна оҕо тэрилтэлэрин иитиллээччилэрин кыттыылаах гимнастическай хамсаныылара спартакиаданы киэргэтиэҕэ. Бэс ыйын 17 күнүгэр кэлбит дьону ыалдьыттаан аһылыктары бэлэмнээһиҥҥэ конкурстар тэриллиэхтэрэ. Бу күн талааннаах оһуохай этээччилэр күрэс былдьаһыахтара. Саха национальнай көстүүмнэригэр конкурс ыытыллыаҕа.

Иккис тыа сиринээҕи спортивнай оонньуулар бэс ыйын 17 күнүгэр киэһэ 5 чааска үөрүүлээхтик түмүктэниэхтэрэ. Бу түгэҥҥэ Саха сирин уонна Бурятия боксердарын матчевай көрсүһүүлэрэ тэриллэр. Ити курдук тыа сирин спортсменнарын спартакиадалара норуот бүттүүнүн үөрүүтүнэн-көтүүтүнэн, маассабай күүлэйдээһининэн түмүктэниэ.

Оройуон бары үлэһиттэрэ, эдэр ыччаттара, хас биирдии үлэ коллективтара, совхозтара бу оонньуулар үрдүк тэрээһиннээхтик барыыларыгар актыыбынайдык кыттыахтара диэн тэрийэр комитет эрэнэр.

М.В. ПЕТРОВА,
тыа сирин II спортивнай оонньууларын тэрийиигэ оройуоннааҕы комитет председателэ
(«Ленин суола», бэс ыйын 7 күнэ, 1984 с.)

БИЛИИТТЭН ОЛОХХО ХАРДЫЫ

(Бүтүүтэ. Иннин 2 стр. көр)

Маннык тэрээһини нэһилиэк олохтоохторо сөбүлээбиттэр, төлөбүрүгэр сөбүлэспиттэр, өссө кэнгэтэр, сайыннарар былааннаахтар. Биһиги сылдьыбыт Тарабукиннар диэн ыалларбыт кооператив үлэтин хайгыыллар, сүөһүлэрин көрдөрө биэрэргэ баҕалаах элбэх, диилляр. Биһиги көрдөхпүтүнэ, XXI үйэҕэ саха нэһилиэгэ маннык моделынан олоруон сөп диэн түмүккэ кэллибит.

4. Онтон сайылык, олорор дьиэ тутуллар.

5. Бу хаһаайыстыбалар кэлин улаатан производственнай кооперативка кубулуйаллар.

Улуус бюджетыттан т/х 8 мөл. солк көрүллэр. Онтон 3,6 мөл. нэһилиэктэргэ баар заготовителлэргэ оборудование ыларга бэриллэр. Билигин улууска 7 заготовитель баар. Маны таһынан, 20 ньирэйи иитэ ылбыт ыалга молокозаменитель, комбикорм босхо бэриллэр.

ОЛОҔХО ДОЙДУТУГАР – СУНТААРГА АЙАН

Үһүн-Күөлгэ «Забота» диэн кредитнэй кооператив баар. 15 нэһилиэккэ филиаллаах. Сыллааҕы оборота 26 мөл., 850 пайщиктаах. 15% кредит биэрэр «Сахакредиттэн», «Россельхозбаантан» кредит ылан түҥэтэр.

«Силис» обслуживающай, «Сулус» ООО-ҕа учредитель быһыытынан киирэн 50 төбөҕө хотон туппуттар. Онно ТХМ 500 тыһ. возмещение ылбыттар.

Сунтаарга бэйэтигэр «Лонкур» б/х сырыттыбыт. 2011 с. каркаснай хотону тутан киллэрбит: 130 ынах сүөһүлээх, 20 сылгылаах, 100 гаҕа ыһыылаах. 80 мөл. солк. кредит ылбыт. Хотон доильнай аппараттаах, поилкалаах, ТСН-а суох. Хаһаайыстыба 10 үлэһиттээх, «Кыыдаана», «Баламат» диэн сүүрүк аттардаах. Хаһаайыстыба сал. Попов А.Н.: «Хотону бюджет суотугар туттарыахха уонна хаһаайыстыбаҕа арендаҕа биэриэххэ, доярдар эмиэ бюджеттэн хамнастыахха, т/х көрүллэр үбү нэһилиэк дьаһалталарыгар биэриэххэ», – диир.

Аатырбыт ыанньыксыт Михайлов В.А. үлэлиир «Кириэстээх» агрофирмаҕа сүөһү көрүүтүгэр узбектар үлэлиллэр эбит, кинилэр үүт ыамын үрдэппиттэр, сайын ынахтары 4-5 ыыллар, бараан курдук манаан мэччитэллэр.

Сунтаарга туризмынан күүскэ дьарыктанар дьоннор бааллар эбит. Ол курдук Устье нэһилиэгэр «Ващенко» ИП туристическай базатыгар сырыттыбыт. Үрэх үрдүгэр турар, бэс чагда быыһыгар тутуллубут база гостиницалаах, банкетнай саалалаах, катоктаах, сыырдаах, балыктыыр сирдээх. Тутуулара олус туспаҕайдар. Сунтаартан төннөн иһэн Ньурба улууһугар «Күндээдэ» ОАО ген. директора Андреев Н.И. көрсөн кэпсэттибит. Бу 70 үлэһитттээх улахан хаһаайыстыба. Учредителинэн улуус дьаһалтата буолбут. 2 сылга биирдии хотону тутан киллэрбит. Хамнас ый аайы төлөнөр. Переработкаттан быйыл 12 мөл. солк. киирбит.

Быйыл улуус дьаһалтата бу хаһаайыстыбаҕа 3 МТЗ

ТХУ начальнига кэпсииринэн сүөһү төбөтүн кыччаппат сыалтан «Длинная корова» диэн программа үлэлиир. Ол маннык:

1. Улуус сыл аайы 2 мөл. солк. нэһилиэнньэттэн уулаах сүөһү атыылаһар.

2. Баҕалаах ыалга босхо биэрэр.

3. Ыал үс сылынан уулаах сүөһүнү төннөрүөхтээх.

II-с бырайыактара «Саҥа фермерскэй хаһаайыстыбалары тэрийии» диэн:

1. 20-25 төбө киирэр хотонун 20 ыалга тутан биэрэр.

2. Сүөһүтүн ТХМ көмөтүнэн кредит биэрэр.

3. Сирин олохтоох дьаһалталар биэрэллэр.

тракторы, 2 прицебы, 3 пресс-подборщигы, 6 от охсору, 3 боковой кыраабылы босхо биэрбит. Уопсайынан, АЛРОСА көмөтө бу улууска сөҕүмэр эбит. Сыл аайы 380 мөл. социальнай объектары тутан көмөлөспүт. Быйыл улуус 86 мөл. т/х угар былааннаах.

Түмүктээн эттэххэ, сылдьыбыт улуустарбыт салалтата, дьоно-сэргэтэ сүрдээх эйэҕэстик көрүстүлэр, баардарын-суохтарын барытын көрдөрдүлэр, кэпсээтилэр. Көрбүппүт, истибиппит үчүгэй өрүттэрин манна, бэйэбит дойдубутугар олоххо киллэриэхпит, диэн эрэмньи санаалаах Энгсиэлибитигэр эргилиннибит.

М. СОЛОВЬЕВ,
СР АПК КМК Намнааҕы бэрэстэбиитэлэ

Үөрэх эйгэтигэр

Ахсынньы 12 күнүгэр Оҕо эйгэтин Түөлбэтигэр оскуола тас өттүнээҕи эбии үөрэхтээһин тэрилтэ үлэһиттэрин региональнай семинара буолан ааста. Семинар сыала-соруга: инновационнай үлэ программаларын көрүү, үлэ уопутун атастаһыы. Бу семинар Россияҕа оскуола тас өттүнээҕи эбии үөрэхтээһин тэрилтэлэрин 95 сылыгар ананна.

1992 сыллааххха Саха республикатын үөрэҕин министерствота Намнааҕы Оҕо эйгэтин Түөлбэтин республиканскай площадкаҕа, онтон РЦДОД 2007 сыллааххха республиканскай опорнай площадкаҕа киллэрэн республиканскай таһымнаах үлэһиттэр профессиональнай таһымнарын үрдэтэллэригэр уонна иитэр-үөрэтэр үлэҕэ билииларин-көрүүлэрин хаҥаталларын туһугар семинардары, научнай конференциялары ыытарга көҥүл биэрбитэ. Ити семинары таһынан Түөлбэҕэ иитэр-үөрэтэр үлэҕэ республика араас муннуктарыттан биирдиилээн кэлэн тиһигин быспакка уопут атастаһан бараллар. Бу сыыыга семинарга Горнай улууһуттан Бэрдьигэстээх, Кэбээйиттэн — Мукучу, Хаҥаластан — Покровскай, Нам улууһуттан Оҕо эйгэтин Түөлбэтин уонна «Сайдыы» эбии үөрэхтээһин тэрилтэлэрин үлэһиттэрэ бааллар. Барыта 40-н тахса киһи кэлэн кытынна.

Бу семинарга Российскай уонна республиканскай суолталаах үрдүк таһымнаах педагогтар, ол курдук Федорова Е.П «Сердце отдаю детям» күрэхтэһии 2007 сыл уонна Семенова Н.И. 2013 сыл кыайыылаахтара, Сыромятникова М.П. үрдүк таһымнаах педагог-маастар кыттыыны ылылар. Семинарга 12 программа ааҕылынна. Барыдаҕаны, оҕо инники дьылҕатыгар ыалдьар, оҕо инники суолун тобуланарыгар туох баар билииларин, сатабылларын биэрэр, үлэлэригэр саҥаттан саҥа ньымалары көрдүүр педагогтар эбит. Мин ордук 1 Хомустаах «Сайдыы» оҕо тэрилтэтин педагогун Софронов Дь.Г. үлэтин кыратык сырдатыахпын баҕарабын. Кини «Мир животных» диэн программа оҥорон уонтан тахса сыл оҕолору кыраларыттан тулалыыр эйгэни кэтээн көрөр, чинчийэр, айылҕаны харыстыыр үрдүк экологическай культуралаах дьон буолан тахсалларыгар үлэлэһэр. Ол үлэтин уопутун семинар кыттылаахтарын кытта үллэһиннэ. Кэтээн көрүүнэн 2003 сылтан Кыһыл Сыырга үүтүнэн иитиллээччи кыыллар (млекопитающие) - 17 көрүнэ баара биллибит, онтон 1 көрүнэ - үөн-көйүүр аһылыктаах кыыл (насекомоядные), кэрбээччилэр (грызуны) — 9, куобах араас көрүнэ (зайцеобразные) — 1, ыыраахтаах туйахтаахтар (парнокопытные) — 1, сиэмэх адьырха кыыллар (хищники) — 5 көрүнүн чинчийэн билбиттэр. Итини таһынан 71 араас көтөр баарын үөрэтэн бэлиэтээбиттэр. Ол иһигэр барабыай араас көрүнэ — 39, хотой араас көрүнэ - 5, мэкчиргэ араана - 3, тоҥсоҕой араана – 5. Ити курдук элбэх көтөрдөрү, кыыллары чинчийэн үөрэтэн оҕолор бэрт элбэҕи билэллэр. Чинчийии үлэнэн сиэттэрэн оҕолор научнай дакылааттары суруйан «Инники хардыы» Республиканскай научнай конференцияҕа ситиһиилээхтик кытталлар. Ол курдук Софронов Уйусхан «Белка - лесной житель», Федосеев Максим «Видовой состав оседлых птиц и млекопитающих окресностей села 1 Хомустах» уо.д.а. Оҕолор бу дакылааттары суруйан бэрт элбэҕи билэр эрэ буолбакка айылҕа харыстабылыгар ыкса ылсан үлэлииллэригэр эбээһинэстиир.

Онон семинар кыттыылаахтара Дьулустаан Григорьевич дакылаатыттан бэрт элбэҕи истэн, билэн бардылар.

Оҕо эйгэтин Түөлбэтин иитэр-үөрэтэр үлэҕэ директоры солбуйааччы, Саха республикатын үөрэҕириитин туйгуна, баай уопуттаах Ольга Ивановна Потапова семинары сатабыллаахтык тэрийэн, салайан семинар кыттыылаахтарыттан улахан махталы ылла.

Оҕо иитиитигэр, олоххо киһи аатын үрдүктүк тутан хас биирдии оҕо олох киэҥ аартыгар чиҥник үктэнэригэр хас биирдии оскуола тас өттүнээҕи эбии үөрэхтээһин педагогуттан, кини киэҥ көрүүлээх билиититтэн улахан тутулуктаах, онон инникитин маннык научнай конференцияларга, семинардарга сылдьан профессиональнай таһымнарын үрдэтэ туралларыгар баҕарыам этэ.

З.А. ТИХОНОВА, Нам

ДОСТУПНАЯ СРЕДА

Белая трость

Завершается 2013 год. Пришло время подведения итогов. Хочу поделиться с читателями газеты мнением по некоторым вопросам реабилитации людей с ограниченными возможностями здоровья.

Прошло три года, как была принята федеральная программа « Доступная среда», рассчитанная до 2016 года. Для реализации этой программы в 2012 году в нашем районе было выделено 100 тысяч рублей. Из них 85 тысяч было использовано на строительство лестницы с пандусом в здании «Росгосстраха». В этом году было выделено 500 тысяч. Из них около 400 тысяч было решено направить на капитальный ремонт здания по улице Степана Платонова №15 в селе Намцы, где находится общество инвалидов. Год заканчивается, а ремонт этого здания только начинается.

Инициатива и предложения по «Доступной среде» или «Безбарьерной среде» - кому как удобно выразиться, должна исходить от самих маломобильных граждан. Надеемся на увеличение финансирования этой программы в 2014 году и ощутимую работу.

Благодаря выделению средств на проведение социокультурной, оздоровительной работы в этом году обществом слепых проведены мероприятия:

· организовали выезд в Мегино-Кангаласское общество слепых по обмену опытом, и приняли участие в юбилейном мероприятии к 65 – летию образования Якутской городской местной организации общества слепых;

· впервые провели мероприятие по социальному туризму «Современная северная мозаика»;

· провели ежегодную акцию – месячник «Белая трость».

Впервые финансирование мероприятий было увеличено в 2 раза, что позволило привлечь членов к активной и заинтересованной работе. Общественным некоммерческим организациям представилась возможность участвовать в конкурсном отборе для выделения средств на социально - значимые проекты.

5 ноября на планёрке глав поселений и на следующий день при рабочей встрече со мной глава улуса Александр Павлович Атласов предложил в 2014 году увеличить финансирование общественным организациям инвалидов.

Было бы всё хорошо и слажено, но не всё так просто, как хотелось, особенно если, это касается денег. В этом году, впервые, на поддержку спортсменов – инвалидов предусмотрели в бюджете района 200 тысяч. Узнав об этом, мы были очень рады, оказывается - напрасно. Дело в следующем. Многие знают Ивана Халдеева – абсолютно слепого спортсмена, который ежегодно участвует в Республиканских и Российских соревнованиях по Пауэрлифтингу и Армрестлингу. Часть денег из двухсот тысяч планировалось выделить Ивану Халдееву. В 2012 году Ивану посчастливилось принять участие в чемпионате Мира среди слепых, где стал серебряным призёром. За это район отблагодарил его тридцатитысячным сертификатом, а не «живыми» деньгами. В октябре этого года участвовал в чемпионате России в Санкт–Петербурге.

Почему такое равнодушие к единственному совсем невидящему спортсмену из Намского улуса? Спросить-то не у кого.

Идём в спортотдел, говорят: «Идите к заместителю главы по социальным вопросам». Кстати, на моё заявление заместитель главы по экономике и финансам от 04 декабря ответ не предоставил.

Я хотел узнать: кому, куда и на что пошли деньги спортсменов – инвалидов? Вероятно, нынешний заместитель главы по социальным вопросам не знает о том, что бывшим коллегой средства инвалидного спорта были направлены на достижение других целей. Может в долг, может счёл нужным игнорировать... Так разве можно поступать?

Завершается первый этап года села. Члены общества не стоят в стороне и по мере материальной и физической возможности вносят свой вклад в развитие своего подсобного хозяйства.Так в этом году Восовцами сдано молока – 8 тонн. Собрали из своего огорода более 15,5 тонн овощей. Инвалиды по зрению первой группы способны ухаживать за живностью и заготавливать сено.

Приближаются VI спортивные игры, общественность готовится к ним. Но нельзя акцентировать жизнь района в 2014 году только на этом. Пройдут пять «жарких» июльских дней и всё пойдёт дальше своим чередом. Хочется верить и надеяться, что в новом году ошибок и недоразумений будет меньше.

Алексей СОЛОВЬЕВ,
председатель Намской местной организации Всероссийского общества слепых

НУЖНАЯ ПРОФЕССИЯ

20-летию социально-педагогической службы Намского улуса

Современный этап развития цивилизации, как всемирно исторический процесс, закономерно выдвигает на передний план востребованность проблемы изучения систем, представляющих личностно-ориентированные модели образовательно-воспитательной, коррекционно-реабилитационной, медико-оздоровительной и социально-педагогической работы. В мировом сообществе конец XX века считается веком становления специалистов нового типа практических психологов и социальных педагогов. Внедряя опыт работы зарубежных и российских специалистов в 1993 году в образовательных учреждениях РС (Я) открылись штаты социальных педагогов. В том числе, в нашем улусе, в начале 1993-1994 учебного года в Намской СОШ №1 и Хамагаттинской СОШ начали свою работу первые социальные педагоги, Окорокова А.П., Кривогорницына М.В. Они проходили обучение при кафедре теории и методики воспитания Института повышения квалификации работников образования РС (Я) и получили дипломы по специальности «социальный педагог», а в последующие годы Иванова В.П., Новгородова М.Е., Ядреева М.А., Баишева Ф.Г., Никифорова Т.М., Петрова Л.В., Куличкина М.П. и другие. Массовое внедрение социально-педагогической деятельности в школах улуса произошло в 1995-1996 учебном году.

Во время становления новой модели образовательно-воспитательной работы были свои трудности: нехватка дипломированных специалистов и методической литературы, низкая материальная база школ, недостаточная психолого-педагогическая просвещенность родителей и, в целом населения. Социальные педагоги начали свою деятельность по следующим направлениям:

1. Совершенствование педагогизации родителей в целях повышения их педагогического образования;
2. Усиление ответственности родителей за воспитание детей;
3. Применение новых форм и методов работы по предупреждению правонарушений среди подростков;
4. Усиление работы с социально неблагополучными семьями, оказание им всесторонней помощи и систематическое сотрудничество с общественными организациями (Центр семьи, отдел семьи и детства при администрации улуса, медицинские учреждения и правоохранительные органы);
5. Оказание социально-педагогической помощи семьям, детям и педагогическим работникам;
6. Организация летней занятости детей и подростков;
7. Организация работы родительских комитетов и Совета отцов;
8. Проведение комплексной систематической плановой работы по охране и укреплению здоровья детей совместно с медицинским работниками и администрацией образовательных учреждений;
9. Создание благоприятной воспитывающей среды по месту жительства по формированию здорового образа жизни;
10. Распространение лучшего опыта семейного воспитания в улусе;
11. Социальные проекты родителей по организации дополнительного образования учащихся.

Для реализации этих направлений в школах проводилась плановая работа. Лекции, беседы по возрастным группам, педагогические лектории для родителей, внутришкольные и улусные этнопедагогические Чиряевские чтения, выпуск буклетов, бюллетней, стенгазет по воспитанию детей в семье, проведение профилактической работы по предупреждению правонарушений, родительское патрулирование, совместные мероприятия с родителями, семьями, организация досуга детей, проведение кружков, спортивных секций силами родителей по месту жительства.

По формированию здорового образа жизни в школах проводились «Дни здоровья», декада здоровья, круглые столы, телевизионные ток-шоу с приглашением лекторов с республики, для повышения эффективности профилактической и индивидуальной работы проводились улусные акции, конкурсы плакатов и рисунков, патронаж на дому. Для оказания социально-педагогической помощи детям и хи родителям в школах проводились консультации, индивидуальные беседы, тренинги, анкетирование с помощью педагогов-психологов по разным направлениям. Для повышения роли родителей в воспитании детей и активности их участия в общешкольных мероприятиях с 2000 года по 2009 год проводился улусный конкурс родительских комитетов «Здоровое поколение».

Также за эти годы проводились конкурсы «Социальный педагог-1999» и «Социальный педагог-2004». Победители улусных конкурсов Иванова В.П. и Никифорова Т.М. защищали свой улус в республиканском конкурсе «Сердце отдаю детям» и стали победителями номинации.

Социальные педагоги школ систематически повышали свой профессиональный уровень на проблемных и фундаментальных курсах и проводили улусные семинары для социальных педагогов, таким образом повышали свою квалификационную категорию. Социальные педагоги с высшей категории – Кривогорницына М.В., Иванова В.П., Саввинова Е.Г., Петрова Л.В., Окорокова А.П., Никифорова Т.М., Ядреева М.А., Готовцева Н.А., Соловьева С.Н., Ушницкая Л.Д., Солдатова Л.И.

По инициативе кафедры теории и методики воспитания ИПКРО при Управлении образования улуса в 2000г. и 2006 г. проходили республиканские проблемные курсы для социальных педагогов школ центральных улусов, где наши социальные педагоги в своих школах проводили практические занятия по работе с детьми и семьями по обмену опытом и получили высокую оценку коллег из других улусов. В те годы число социальных педагогов насчитывалось до 38 штатных единиц, в средних школах было по 3 социальных педагога.

К сожалению, в последние годы сократилось численность социальных педагогов. В 2013-2014 учебном году число штатных единиц - 18,5, фактически работающих – 22.

В настоящее время основными направлениями деятельности социальных педагогов являются:

1. Организация деятельности по проведению индивидуальной профилактической работы с несовершеннолетними нуждающимися в социально-педагогическом сопровождении;
2. Просвещение родителей в области социальной педагогики, повышение педагогической культуры;
3. Оказание помощи учащимся и их семьям в решении проблем, связанных с обучением и воспитанием;
4. Работа с учащимися и семьями, находящимися в социально-опасном положении;
5. Сотрудничество с органами системы профилактики улуса.

В будущем надеемся, повысится востребованность социальных педагогов во благо воспитания образованного, конкурентоспособного поколения XXI века.

От всей души сердечно поздравляю своих бывших коллег и социальных педагогов работающих в данное время с этой знаменательной датой и желаю всем здоровья, светлой веры в будущее, благополучия вашим семьям.

В.П. ИВАНОВА,
методист по социально-психологической работе управления образования Намского улуса, Почетный ветеран системы образования РС (Я)

(Печатается на платной основе)

НИКОЛЬСКАЙ СПОРТСМЕННАРА

Саха сирин норуоттарын VI-с спортивнай оонньууларын көрсө

Никольскайтан бастакынан бэйэлэрин кэмигэр спортсмен быһыытынан биллибит, ол эрэн күн-дьыл ыраатан умнулла быһыытыйбыт убайдарбытыттан саҕалаан аҕыннахпына, дьэ, бу курдук: 1948 сыл күһүнүгэр, оччолорго республикаҕа аҥардастыы айбардыы сылдьыбыт хаҥаластар аатта-ах-суоллаах «Тардыылаах» диэн сүүрүк сылгыларын утары Нам ороЙуонуттан «Сындыыс» атахтаах оҥорбокко биэтэккэ 20 миэтэрэ арыттаах кэлбит. Сындыыс сүүрдээччитэ Никольскай нууччатын уола Сысолятин Тихон Александрович этэ. Ол саҕана, сахалартан бастакы диэтэхпинэ сыыстарбатым буолуо, Никольскайтан кыһыл бартыһаан кыыһа Кривошапкина (Прокопьева) Харитина Афанасьевна, дьахтар ат сүүрдээччи жокей этэ. Республика ипподромугар хаста да ат сүүрдүбүтэ. Кини билигин дуобакка международнай маастар Прокопьев Василий Иванович эбэтэ.

Ат спордугар уонна тренер идэлээхтэргэ Солотников Герман Миронович аатын Никольскай спортсменнарын үйэтитиигэ биир бастакынан билиниэхтээхпит. Сэрии сылларын аас-туор олоҕун тулаайаҕа, төрөөбүтүнэн тоҥ нуучча эрээри төрөөбүт дойдутуттан ханна да харыс сири халбарыйбакка сахалар ортолоругар үөскээбит буолан нууччалыы син барбах кэпсэтэрэ, уу саха киһитэ этэ. Кини эрчийбит сылгылара ороЙуоҥҥа бастыыллара, ол курдук Киниэйкэ диэн ата оннооҕор республикаҕа миэстэлэһэрэ. Алмаас диэн саха ата ороЙуоҥҥа хас да сыл иннин биэрбэтэҕэ. Хайа, уонна бэйэтин сылгы иитиитигэр уопутун элбэх ыччат дьоҥҥо тарҕаппыта сытар. Күн бүгүн сылгыһыттыы сылдьар ини-бии Герасимов Иван Иннокентьевич, Герасимов Иннокентий Иннокентьевич, Герасимов Кузьма Иннокентьевич кини сылгыга сыһыартаабыт оҕолоро этилэр.

Никольскайтан бастакы анал үөрэхтээх физкультура учууталынан Макаров Николай Гаврильевич (Кыһыллай) буолар. Кылгас дистанцияҕа сүүрүүгэ, мас тардыһыытыгар 1955-1956 сылларга ыһыахтарга бастаталыыр эбит. Ыччаттарга эт-хаан спортивнай дьарык көмөтүнэн сайдыытын пропагандиһа этэ.

Биир биллибэт, сэмэй, ол эрэн дьоһун ситиһиилээх Никольскайтан спортсмеммыт, оччолорго Нам ороЙуонун рекордсмена Петров Николай Исаевич 1960 с. саҕаланыыларыгар 10 миэтэрэҕэ 12 сөкүүндэтэ адьас соторутааҕыта тупсарыллыбыта, бытыктаах рекорду олохтообут Никольскай олохтооҕо этэ. Бу туһунан билигин Кыайыы сквериН сэргэстэһэ соҕуруу өттүнэн турбут мас оскуолаҕа ДОСААФка праваҕа үөрэнэ сылдьан 1983 с. анал спортивнай көрдөрүүлэр туһунан Степан Гаврильевич Кириллин оҥорбут стендэтигэр көрөн соһуйбуттааҕым уонна Никольскайтан атаҕынан кыанар Винокуров Алексей Ефимович, ханна да официальнай күрэхтэһиигэ кыттыбатар да ити Ньукулайдыын мөккүөргэ сырсалларын өйдөөн кэлбитим. Көр, онно Өлөксөй биэтэккэ урут кэлэн соһутара. Ньукулай өссө бэркэ саахыматтыыра.

Атах оонньуутугар, кылгаска сүүрүүлэргэ 1961 с. барытыгар бастаталаан Ленин аатынан колхоз Улуу Кыайыы 15 сыллаах юбилейнай ыһыаҕын 6 мүһэтин ылан дьонун-сэргэтин сөхтөрбүт киһибит Аргунов Николай Афанасьевич аата күн бүгүн умнуллуо суохтаах. Кини оччолорго оскуоланы бүтэрбит кэмэ этэ. Аныгы кэм эбитэ буоллар маастар буолуох этэ, айылҕаттан бэриһиннэриилээх талааннааҕа.

Сэдэх дьоҕурдаах киһинэн Тимофеев Василий Григорьевич этэ. Кэпсэлгэ киирбит үһүн тыыннаах умсуугунан биллэр ууһут. «Сэдэҥэ» арыы үөһэ, хаатынан толору турдаҕына, 150-200 миэтэрэни турбутунан хаамар курдук харбаан төттөрүтаары туораабытын 1968 с. харахпынан 17 саастаахпар көрөн турабын. Ити Шарапов Иван Серафимовичтыын куоталаспыттара. Иван Серафимович уҥуор «Бүөччээн талаҕар» араа-бараа тиийбитэ уонна тохтообута, оттон Баһылай ууттан тахсыбакка төттөрү кэлбитэ, звено дьоно иккиэннэрин харбааһыннарын сөхпүппүт. Ити 40-нун лаппа ааспыт киһи этэ оччолорго.

Баар-суох киэн туттар спортсмеммыт Степанов Петр Петрович туһунан улахан убаастабылынан ахтабын. Кини оччолорго 60-с сыллар саҕаланыыларыгар Ленин аатынан колхоз чилиэнэ эдэркээн саастааҕар Россия түһүлгэтигэр Саха АССР сүүмэрдэммит хамаандатыгар киирэн көҥүл тустууга, классическайга тустара. Аны туран, республикаҕа мас тардыһыытыгар, гиирэ анньыытыгар бастаан турар. Ол саҕана туруору күүһүнэн тардыһаллара. Билигин туттуллар тактическай приемнар бобуллар этилэр. Ону таһынан бастыҥ хапсаҕайдыыт, кини курдук нэһилиэгин чиэһин көмүскээн 50-нун лаппа аахыар диэри ороЙуон спартакиадатыгар хапсаҕайдаспыт киһи суоҕа буолуо. Кини туһунан толору ахтыыны кыргыттара Оксана Петровна, Прасковья Петровна биэриэхтэрэ диэн эрэнэбин.

Бэйэтэ этэринии күн бүгүҥҥэ дылы универсальнай спортсмен Никольскайтан үүнэн-сайдан тахсыбыт Леонтьев Егор Романович буолар. ОроЙуон тустууга чемпиона, дуобакка чемпиона, ветераннарга мас тардыһыытыгар чемпиона, саахымакка призера эмиэ кини. Саахымакка, дуобакка «Нам» совхоз хамаандатын солбуллубат чилиэнэ этэ. Дуобакка республикаҕа ороЙуон чиэһин 70-с сылларга хаста да көмүскэспитэ. ССРС дуобакка спордун маастарга кандидата.

Дэгиттэр дьоҕурдаах, бэйэтин лаппа кыанар киһинэн биһиги кэммитигэр Шадрин Иван Иванович этэ. 1973 с. ороЙуон спартакиадатыгар многоборье таһынан хапсаҕайга, гиирэ анньыытыгар, мас тардыһыытыгар киирсэн ыйаанныыгар миэстэлэспитэ. Биир көрүҥтэн биир көрүҥҥэ сүүрэ сылдьан күрэхтэспитэ, онно мин секундант курдук батыһа сылдьан таҥаһын-сабын бэлэмнээн, ханна ыҥырбыттарын этэ сылдьаммын дэлби сылайбытым.

Төрөөбүт-үөскээбит Никольскайыттан харыс да сири халбарыйбакка, бастаан «Нам» совхоз саахымакка, дуобакка хамаандатын чилиэнэ, доҕорунаан Егор Леонтьевтыын элбэхтик Нам селотугар сатыы сылдьан күрэхтэспит, олоҕун тиһэх сылыгар диэри Никольскай нэһилиэгин саахымакка, дуобакка хамаандатын бастакы дуоскатын эрэллээх байыаһа, дуобакка ССРС спордун маастарыгар кандидат Аммосов Алексей Дмитриевич нэһилиэгин дьиҥнээх патриота кини этэ. Бу күннээх Никольскай спортсменнара диэн аан бастакынан нэһилиэктэрин республикаҕа 3 төгүл аатырдыбыт дьонунан Надежда Владимировна, Ньургустан Валерьевич Эверстовтар дьиэ кэргэттэрэ ааттаныах кэриҥнээхтэр, дуобакка, саахымакка уһун кэмҥэ Нератов Николай Егорович, Баишев Альберт Егорович, Ипполитова Елена Егоровна, Тимофеева Вера Васильевна буолаллар.

Дуобакка дьоһун ситиһиибитинэн хамааданан улуус комплекснай спартакиадатын кыайыылаахтара буолан, кубогынан наҕараадаламмыппыт. Хамааанда маннык састааптааҕа: 1-кы дуоскаҕа 64-тээх дуобакка Аммосов Алексей Дмитриевич, 2-с дуоскаҕа Баишев Альберт Егорович, 3-кэ Ипполитова Елена Егоровна, 100-тээх дуобакка Леонтьев Иван Романович, Тимофеева Вера Васильевна улуус күүстээх хамаандаларын – Нам селотун, Хамаҕатта, 1 Хомустаах хамаандаларын баһыйбыппыт.

Бу иннинэ өссө Намҥа олордохпуна төрөөбүт нэһилиэгим хамаандатын күүһүрдэр сыаллаах оччотооҕу дуобат федерацията көҥүллээн Никольскай хамаандатыгар киирсэн кыра нэһилиэктэргэ хамааданан бастыыр иһин күрэхтэһиигэ бастаан турабыт.

Саамай бастакынан дуобакка ороЙуон чемпионатыгар 1948 сыл ахсынныытыгар кыттан Никольскайтан суол аспыт киһибитинэн Нератов Афанасий Афанасьевич буолар. Кини охсубут эркээйитинэн хос сиэннэрэ Айтал, Айынат Сивцевтэр дуобат тумара хонуутун дьоһун оонньооччулара буолбуттара.

Ыстатыйабынан спортсмен, тренер быһыытынан ахтыбыт дьонум ыччаттара, өбүгэлэрин утумнаан ааттарын-суолларын сөргүтүөхтэрэ диэн эрэллээх суруйдум. Бу дьон бары айылҕа биэрбитинэн күрэхтэһэллэрэ, арай кэлиҥнилэр үлэҕэ-хамнаска үтүрүйтэрэн күрэхтэһии буолара бу кэлбитин кэннэ аҕыйах күн эрчиллэллэрэ. Дьэ, ити курдук, 1948 сылтан саҕалаан нэһилиэк спорка историятыттан тугу билэрбин, 1948 сылынан түмүктээн суруйдум.

И.Р. ЛЕОНТЬЕВ,
СР үөрэҕириитин туйгуна, республика үтүөлээх ветерана, Никольскай

ИДьУО иһитиннэрэр

«ПИРАМИДАҐА» ООННЬООБУТ

Ааспыт нэдиэлэҕэ 9 киһи кырбаммыт, 2 уоруу тахсыбыт. Ахсынньы 19 к. Нам с. «Умка» маҕаһыынтан биллибэт киһи 246 солк. суумалаах арыгы былдьаабыт. Ахсынньы 21 к. Үөдэйдээҕи «Кангаласский мыс» турбазаҕа дьиэ умайан испит. Ахсынньы 18 к. «Тинькофф» баан биллэрбитинэн Аппааны олохтооҕо гр.-ка А. иэһин төлөөбөтөх. Ахсынньы 19 к. гр.-ка И. биллэрбитинэн «Аартык» кооператив үлэһиттэрэ киниттэн «Олтугезер» денежнай остуолга киирэригэр 242 тыһ. солк. харчы ылбыттар уонна төннөрө иликтэр. Ахсынньы 19 к. гр.-ка З. биллэрбитинэн «Ренессанс банк» банковскай картатыттан биллибэт киһи 25 тыһ. солк. харчытын устан ылбыт. Сэтинньи 20 к. трассаттан 43 км ыраах баар үүтээҥнэ «ТОЗ-11» карабин, 21 ботуруон булуллубут. Ахсынньы 19 к. гр. В. биллэрбитинэн Ч. Винокуров уонна Новая уулуссалар быһа охсуһууларыгар «Тойота-Корона» хаһаайына суох массыына турар. Бэрэбиэркэ түмүгэр бу массыына хаһаайына булуллубут, Хатырык олохтооҕо гр. П. эбит, массыыната алдьаммытын хаалларбыт. Ахсынньы 19 к. прокуратураттан биллэрбиттэринэн Нам с. баанньыгар гр. Э. сылдьар эбит, бу киһи дьиэтиттэн ханна да барбатыгар миэрэлэммит. Ахсынньы 22 к. Нам-Түбэ суолугар Модут таһыгар трассаттан «Тойота-Ноах» массыына туораан хаалбыт. Гр. А-ҕа боротокуол толоруллубут.

МАГАЗИН «**УНИВЕР**»
ПРЕДЛАГАЕТ:
Мука 50, 25, 10 кг – от 27 р./кг
Сахар 25 кг – 40 р./кг
Санни голд – 70 р./1 л
Сельдь т/о с/м – 55 р./кг
Окорочка – 100р./кг
Караси кобяйские – 120 р./кг
Бесплатная доставка (от 1500 руб.) с. Намцы, Аппаны, Хамагатта, Никольцы.
Остальные села по договоренности.
Конт. тел. 89627350299, 89644242533 (звонить до 19.00 ч.)

ООО МФО «АартыкЭкспрессКредит» объявляет Новогоднюю акцию по займам «ВЫРЕЖИ КУПОН И ПОЛУЧИ СКИДКУ НА ПРОЦЕНТЫ!»

Срок	Сумма	Проценты по акции	Посчитанные проценты в 1 день
От 1 дня до 31 дня	От 5000-9999руб.	1,5%	75 руб.
От 1 дня до 90 дней	От 10000-19999руб.	1,2%	120 руб.
От 1 дня до 181 дня	От 20000-29999руб.	1%	200 руб.
От 1 дня до 273 дней	От 30000-39999руб.	0,8%	240 руб.
От 1 дня до 365 дней	От 40000-49999руб.	0,6%	240 руб.
От 1 дня до 365 дней	От 50000-99999руб.	0,5%	250 руб.
От 1 дня до 365 дней	От 100000-149000руб.	0,4%	400 руб.
От 1 дня до 365 дней	На 150000руб.	0,3%	450 руб.

***Акция проводится с 25 ноября по 27 декабря 2013 года.**

ООО МФО «АартыкЭкспрессКредит» объявляет акцию по вкладам «Новогоднее чудо!» только с 25 ноября по 27 декабря 2013г. 48% годовых!!!

Сумма вклада	Процентная ставка	Кол-во дней	Посчитанные проценты на 31 день с удержанием НДФЛ
От 1 500 000 рублей и выше	48%	365 дней	52 200 рублей

Программа новогодних мероприятий Центра досуга «Түһүлгэ» села Хамагатта с 31 декабря 2013 года по 25 января 2014 года.

31 декабря 2013г (вторник) начало **с 19 ч.**

Новый год…Идет волшебник!
Праздник сказки и чудес,
Белый снег идет повсюду,
Тихо падает с небес!

· «С наступающим 2014 годом!» поздравление главы МО «Хамагаттинсктй наслег» Максимова И.Н.;

· концерт-подарок.

В канун наступающего Нового 2014 года ловите сказочное настроение вместе с Бременскими музыкантами и…

Захватывающая история, живая музыка, новогодняя удача в этот вечер с Вами!

Вход: 200 руб.

02.00-05.00 ч.

· Новогодняя дискотека «ClubSakhaTusulge@ru»

Вход: 200 руб.

1 января 2014г (среда) начало **с 21ч. -04.00ч.**

Первая новогодняя дискотека-2014. Самая клубная музыка, новогоднее настроение только у нас!

Так вот чего мы все так ждали,
И что в мечтах все осязали,
Спешите на всех парах уже,
Лошадка к нам, к тебе, ко мне!

Вход: 200 руб.

2 января 2014г (четверг) начало **с 11.00 ч.**

С Новым Годом! С Новым Годом!
С песней, с шуткой, с хороводом!
Мы заполним, мы заполним
Наш чудесный Новый Год!

Приглашаем всех на детский утренник с участием фольклорных групп «Чобуолар», «Чаҕыллар».

Для наших маленьких народная сказка «Чуораанчыктаах коза»

Вход: 50 руб.

начало **с 17.00ч. -21.00ч.**

Новогодняя дискотека для школьников «My house is your house»

Вход: 100 руб.

Тохсунньу 3 күнэ 2014с (бээтиниссэ) саҕаланар **19 ч.**

Үгэскэ кубулуйбут Саҥа Дьыл тэрээһиннэриттэн биирдэстэрэ!

Бу күн умнуллубат дьоро киэһэни бэлэх уунуохтара, Саха эстрадатын чаҕылхай, талааннаах, көрдөөх-көрүдьүөстээх «Detsat» уолаттара.

Сүргэ көтөҕүллэр, үлүскэн үөрүү күнүгэр кэрэ түгэни мүччү тутуман!

· Дискотека «The best» **до 04 ч.**

Вход: 300 руб.

4 января 2014 г (суббота) начало **с 14 ч.**

· Приглашаем на новогоднюю елку ветеранов села.

Праздник общения, песен, конкурсов. Приходите непременно!

начало **с 20.00ч. -02.00ч.**

Дискотека - НОСТАЛЬЖИ

«Плацкартный эксперсс в прошлое»

Уважаемые пассажиры!

РЕЙС №2014 по станциям 70-х, 80-х, 90-х, 2000-х гг. отправляется со станции «Түһүлгэ» **в 20.00 часов**

По станциям юности вас поведет машинист-ведущий вечера, шоумен Николай Жирков!!!

По входным билетам разыгрываются билеты на 6 января 2014г.

Вход: 200 руб.

6 января 2014г (пятница) начало **с 19 ч.**

Традиционный повтор новогоднего вечера.

Пригалашаем всех окунуться вместе с нами в Новогодний вечер!

· Новогоднее представление «Приключение Бременских музыкантов и…»

Снова история о любви и о вечной дружбе.

· Дискотека всех времен «Все повторяется…»

Вход: 300руб.

Тохсунньу 10 күнэ 2014с (бээтиниссэ) **саҕаланар 20.00ч - 03.00ч. дылы**

«Саҥа сүүрээн-2014»

Культура уонна Искусство сылынан:

· Алгыстаах кэрэ эйгэлээх «Алгыс» сынньалаҥ киинин (1 Хомустаах нэһилиэгэ.),

· Хомуһуннаах хомоҕой тыллаах «Хомус» сынньалаҥ киинин (Партизан нэһилиэгэ),

· Түһүлгэлээн түмэр «Түһүлгэ» сынньалаҥ киинин (Хамаҕатта нэһилиэгэ)

культуратын үлэһиттэрэ кэрэни, кэскиллээҕи айар өрөгөй-талаан киэһэтигэр ыҥырабыт.

Киирии: 200 солк.

· Тохсунньу 14 күнүгэр 2014 с. Партизан нэһилиэгэр

· Тохсунньу 17 күнүгэр 2014 с. 1 Хомустаах нэһилиэгэр ыалдьыттаан ааһыахпыт .

11 января 2014г (суббота) начало **с 21 ч.-02.00ч.**

Дискотека для молодежи улуса! «Рождественские встречи»

Вход: 200 руб.

18 января 2014г (пятница) начало **с 20 ч.-04ч.**

· Бал чемпионов улуса.

Итоги спортивного 2013 года.

· Дискотека

«Скорость времени»

Вход: 200 руб

25 января 2014 г (суббота) начало **с 19 ч.-04ч.**

Как радуги цветная вьюга,
Тебя пусть счастье окружит!
Удача верная подруга
Везенья пусть наворожит!

· Традиционный вечер «Прощай, Елка!»

Перелистывая страницы новогодних вечеров…

· Танцы, дискотека, танцпол «Было, было все прошло! «

Вход: 200 руб

P.S.:

Ким сылдьыбатах Хамаҕаттаҕа
Ол биир кэрэттэн маттаҕа!

А.Дунаев

Улууспут олохтоохторун,
Санаа хоту салаллар
Сана Дьыллааҕы тэрээһиннэрбитигэр
Олохтон дьоллоно,
Туланы сырдата,
Уран дьол
Уйаҕас сулуһун умата,
Дьол дьикти иэйиитин
Бар дьоннуун үллэстэ
Кэлэргитин кэтэһэбит, күүтэбит!

Бары үтүө санаалары кытта Хамаҕатта нэһилиэгин «Түһүлгэ» сынньалан киин коллектива

«ТУЙМААДА» ХАҺЫАККА – СҮҮЙҮҮЛЭЭХ СУРУТУУ

Кэрэни кэрэхсиир, кэскили түстүүр «ТУЙМААДА» хаһыакка 2014 сыл бастакы аҥарыгар сурутуу ыытыллар. Сурутуу сүрүн бириинэ – 150 тыһыынча солкуобай. Маны сэргэ сыаналаах бириистэр бааллар: улахан ЖК-телевизор, холодильник, аныгы суотабай телефон о.д.а. Алта ыйга толору суруттарбыттар эрэ бириистээх сурутууга кытталлар.

«ТУЙМААДА» хаһыакка общество, политика, экономика туһунан кырдьыктаах суруйуулар, ону сэргэ «Олох көстүүлэрэ», «Дьыҥҥа хаан», «Эйгэ», «Баай байанай», Иччи», «Таптал таабырына», «Көр-күлүү» о.д.а. балаһалар бэчээттэнэллэр.

Сурутуу сыаната 6 ыйга маннык: Дьокуускайга уонна киин улуустарга – 805 солк. 62 харчы, Бүлүү бөлөх улуустарыгар – 928 солк. 62 харчы, хотугу улуустарга – 990 солк солк. 30 харчы.

Көхтөөхтүк сурутуҥ, бириистэ сүүйүҥ!

«ТУЙМААДА» редакцията

РАСПОРЯЖЕНИЕ
12.12.2013 № 2400-р
О назначении ответственных дежурных по улусу в период новогодних праздничных дней

В целях обеспечения нормальной, стабильной работы объектов жизнеобеспечения, сохранности муниципального имущества, соблюдения противопожарной безопасности и в связи с новогодними праздничными днями 2013-2014 года, распоряжаюсь:

1. Главам поселений муниципальных образований, руководителям организаций, предприятий и учреждений, независимо от форм собственности:

1.1. Организовать круглосуточное дежурство в местах проведения праздничных мероприятий и на объектах в выходные и праздничные дни 30, 31 декабря 2013 г. и 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 января 2014 г.

1.2. Назначить ответственность дежурных в период новогодних праздничных дней.

1.3. Круглосуточное дежурство обеспечить по телефону ЕДДС МО «Намский улус» (42-508 диспетчер), 89148230112 (старший диспетчер).

2. Назначить ответственных дежурных по улусу:

30.12.2013 – Степанов Николай Николаевич, управляющий делами администрации;

31.12.2013 – Яковлев Артур Янович, первый заместитель главы улуса;

01.01.2014 – Иванов Павел Гаврильевич, начальник управления по спорту и молодежной политике;

02.01.2014 - Матвеев Степан Степанович, заместитель главы по строительству, промышленности и ЖКХ;

03.01.2014 – Попов Иван Романович, председатель Улусного Совета депутатов;

04.01.2014 – Шарапова Людмила Ивановна, заместитель главы по экономике и финансам;

05.01.2014 – Алексеев Александр Степанович, рук. МКУ «Служба единого заказчика»;

06.01.2014 – Гоголев Ефим Ефимович, рук. МКУ «Управление сельского хозяйства»;

07.01.2014 – Ядреев Владимир Владимирович, директор МУП «Центр»;

08.01.2014 – Дьяконова Венера Никитична, заместитель главы по социальным вопросам.

3. Назначить ответственного лица по противопожарной безопасности в административном здании МО «Намский улус» Ядреева Владимира Владимировича, директора МУП «Центр».

4. Главному специалисту по ГО и ЧС (Охлопков Т.Е.):

4.1. Ознакомить всех ответственных дежурных с графиком дежурства под роспись.

4.2. Обеспечить журналом ответственного по улусу и схему оповещения ответственных лиц при возникновении чрезвычайной ситуации.

5. Контроль исполнения настоящего распоряжения оставляю за собой.

Глава А. АТЛАСОВ

С НАСТУПАЮЩИМ НОВЫМ ГОДОМ!

Парикмахер универсал с 26 декабря:

* стрижки мужские, женские;
* покраска, брондирование, блондирование, мелирование;
* укладка, прически;
* наращивание ногтей, укрепление гелем;
* наращивание ресниц;
* визаж.

Конт. тел. 89148263889

СЪЕМКА СВАДЕБ И ТОРЖЕСТВ!

Желаете запечатлеть семейные торжества, свадьбы, юбилеи? Нет ничего проще – позвоните по телефону 42-9-48, 89243660623, 89141077316. Мы приедем и по вашему желанию качественно, профессионально снимем на видео и фото с отличным оформлением. Также принимаем заказы на имиджфильмы, музыкальные клипы, семейное фотографирование на дому, перевод из видеокассет на цифровые носители, монтаж и запись частных видеосъемок.

САХА БУОЛАРГА ИРДЭНЭР ТОҐУС ТОРУМ!

Итэҕэллээх омуктар оҕолоро кытары, итэҕэллээх омугу олус ытыктыыллар. Оҕолоргутугар атын омук ыччаттара куһаҕаннык сыһыаннаспаттарын туһугар суһаллык турунуҥ, Харатаала алгыһын туһаныҥ.

1. Ханнык баҕарар соҕуруу дойдуларга, омуктары кытары кэпсэтиигэ, армияҕа, үөрэххэ барытыгар, мантан антах: «Какая национальность?»-диэн ыйытыыга и по русски: **«Я,саха!»** диэҥ. Докумуоннаргар омуга уруускайдыы «саха» диэн сурулла сылдьар буолуохтаах, ЗАГС бары свидетельстволарыгар, оҕоҥ «национальность отца» диэнигэр тиийэ. **Ол суох буоллаҕына сокуонунан кыайан, по русски «я саха!» диир быраабыҥ суох, оччотугар сахалыы төһө даҕаны «сахабын доо!» дии сатаабытыҥ үрдүнэн, эн саха буолбатаххын!**

2. «Откуда?» диэтэхтэринэ, **«Республики Саха!»** диэн, «Якутията» суох саҥарыҥ.

3. «Как вас зовут?» диэҥнэ, **аатыҥ, араспаанньаҥ, аҕаҥ аата барыта сахалыы сурулла сылдьар буолуохтаах.**

4. «Какая вера у вашего народа?» диэн ыйытыыга, **«Вера ТАҐАРА!» диэхтээххит.**

Саха итэҕэлинэн Аар Тойон Таҥараны эрэ билиниҥ.

5. «Какой у Вас язык?» диэтэхтэринэ, **«Язык Саха!» диэҥ,** «якутский язык» диэмэҥ! Сахалыы эрэ саҥарыҥ, якуттуу саҥарыман.

Ол аата «маама», «паапа»-диэбэппит, **«Ийээ», «Аҕаа»** диэн күндү тылларбыт салҕаналлар.

6. «Народ саха не пришлый, а коренной народ этой Земли, наши предки на этой Земле били мамонтов» диэх.

7. Оҕолоргутун, сиэннэргитин сахалыы ааттааҥ, сахалыы араспаанньалааҥ, сахалыы иитиҥ, сахалыы саҥардыҥ, күтүөттэриҥ ааттарын, араспаанньаларын, аҕаларын ааттарын сахалыыга уларыттарыҥ.

8. Сахалыы таҥаһы күннэтэ кэтэ-таҥна сылдьыҥ.

9. Сахалыы сиэри-туому күн аайы тутуһуҥ. (Балартан биириҥ эмэ итэҕэс буоллаҕына - Эн, Саха Буолбатаххын!).

Онтон, Саха буоллаххытына, уон да тимир суол кэллэҕинэ эстиэхпит суоҕа, уон да мөлүйүөн омук киһитигэр хаһан да баттаныахпыт суоҕа, хата төһөнөн ордук элбэх омук кэлэр да, оччонон ытыктабылларын ылыахпыт, билиҥҥи курдук кинилэр эппиттэрин толоро сүүрүөхпүт суоҕа, кинилэр ыйбыт ыллыктарынан ыччаппытын ыытыахпыт суоҕа, хата бэйэлэрин бирикээстээн, Дойдубутун харыстатыахпыт, алдьаппыттарын абырахтатыахпыт. Суһаллык Саха Буола охсуҥ-Якут буолан бүтүҥ!

Хамаҕаттаҕа Харатаалаҕа эрдэттэн суруйтаран кэлэн, үөрэтэр-иитэр оҕолоргутун, дьиэнэн, кылааһынан аҕалан арчылатыҥ, алҕатыҥ! Саха оҥоруҥ! Олохторо-үөрэхтэрэ, бэрээдэктэрэ тупсар.

- «Саха Сирэ-Сир Сүрэҕэ», «Сахалар, «Дорообо диэмэҥ-Үтүө буол!» диэҥ, «Баһыыба диэмэҥ-Махтал» диэҥ, сахалар «Өлүөнэ диэмэҥ, Элиэнэ диэҥ!», «Ураанхайдарбыт диэмэҥ-сахаларбыт диэҥ!», «Я, якут диэмэҥ, и по русски «Я Саха!-диэн!», «Якутияны ылларыҥ» -диэччи, саха самаана, норуот итэҕэлин эмчитэ, РФ Журналистарын Союһун чилиэнэ, Модукка төрөөбүт, Каганович колхоз оҕото, Кыһыл Талаһа ыччата, Хамаҕатта олохтоохо - ХАРЫСХА ХААНА ХАРЫСТАС ХАРАТААЛА.

ИНИРЭХ ТЫЫТАР

Күндүтүк саныыр, таптыыр, убаастыыр истиҥ ийэбитин, элэккэй эбэбитин, Ивановтар дьиэ кэргэн киэн туттар тутаах киһибитин **ЗИНАИДА ФЕДОТОВНАНЫ** үбүлүөйдээх үтүө күҥҥүнэн эҕэрдэлиибит!

Доруобай буол! Дьоллоох буол! Аламай үрүҥ күн үөрүү-көтүү үктэллэнэн дьиэҥ үрдүнэн сыламныы оонньоотун! Сиэннэриҥ мэлдьи кэрэ кэпсээн кэһиилээх кэлэн үөртүннэр, чугас аймах дьонуҥ санааҕын үтүө алгыһынан толорон айхаллаатыннар! Биһиги туспутугар ахсаабат кыһамньыҥ иһин барҕа Махтал!

Кэргэниҥ Егор Иннокентьевич, кыыһыҥ Сардаана, уолаттарыҥ Максим, Афанасий, күтүөтүҥ Александр, кийиттэриҥ Ульяна, Оксана, сиэннэриҥ Егор, Анна, Миша, Вася, Эльдар, Дархан, Далан

Оскуолаҕа бииргэ үөрэммит күндүтүк саныыр дьүөгэбитин, Арбын оскуолатын алын кылаас учууталын **НАДЕЖДА ИВАНОВНА КОЛЕСОВАНЫ** «Саха республикатын үөрэҕин туйгуна» ааты ылбыккынан уонна кэлэн иһэр саргылаах Саҥа дьылынан итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит!

Эн төрөөбүт-үөскээбит Арбыҥҥар үгүс сыллар тухары харыс да халбарыйбакка оҕо иитиитигэр, үтүөҕэ-кэрэҕэ угуйууга, кэлэр кэнчээри ыччат кэскиллээх буоларын туһугар сыралаах уонна таһаарыылаах үлэҥ үрдүктүк сыаналаммытыттан биһиги үөрэбит, киэн туттабыт. Баҕарабыт Эйиэхэ өссө да үрдүктэн үрдүк ситиһиилэри, чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, дьиэ кэргэҥҥэр байылыат олоҕу! Саҥа үүнэр сыл Эйиэхэ үтүөнү-кэрэни, дьолу-соргуну эрэ бэлэхтээтин!

Эҕэрдэни кытта Көбөкөн орто оскуолатыгар бииргэ үөрэммит доҕотторуҥ

Ытыктабыллаах коллегабытын, өр сылларга Хатырык орто оскуолатыгар психологынан үлэлээбит, үлэ ветеранын **АРГУНОВА ОЛЬГА ГЕОРГИЕВНАНЫ** кэрэ-бэлиэ күҥҥүнэн итиитик-истиҥник эҕэрдэлээн туран, баҕарабыт кытаанах доруобуйаны, дьиэ кэргэҥҥэр этэҥҥэ буолууну, үөрүүнү-көтүүнү.

М.К. Аммосов аатынан Хатырык орто оскуолатын коллектива

Истиҥник саныыр дьүөгэбитин, коллегабытын, доруобуйа харыстабылын ветеранын **ЯДРИХИНСКАЯ АНТОНИНА ИННОКЕНТЬЕВНАНЫ** үбүлүөйдээх үтүө-мааны күҥҥүнэн истиҥ-иһирэх тылынан эҕэрдэлиибит!

Баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, үгүс үөрүүнү, санаабыт санааҥ, баҕарбыт баҕаҥ барыта туолан истин. Туппутуҥ тубустун, таарыйбытыҥ табылыннын, көрбүтүҥ киэркэйдин, эйэҕэс эдэрдии эрчими, уостубат уһун үйэни баҕарабыт. Оҕолоруҥ, сиэннэриҥ, бар дьонуҥ Эйигин куруук үөрдэ, арыаллыы сырыттыннар.

Убаастабылы кытта: Александра Андреевна, Ариадна Платоновна

«Биир Нньыгыл Россия» партия барыллааһын куоластааһыны тэрийэр

2014 сыл кулун тутар 2 күнүгэр ыытыллар «I Хомустаах нэһилиэгэ» МТ баһылыгын быыбарыгар «БИИР НЬЫГЫЛ РОССИЯ» партияттан кандидаты талыыга барыллааһын куоластааһын 2013 сыл ахсынньы 26 күнүгэр «Сайдыы» Оҕо айымньытын дьиэтигэр ВЛКСМ 50 сыла уулусса 12, I Хомустаах нэһилиэгэр сарсыарда 9.00 – 19.00 ч. дылы буолар.

Барыллааһын куоластааһыҥҥа кыттыан баҕалаах олохтоохтор (пропискалаахтар) ахсынньы ый 24 күнүгэр дылы «Сайдыы» Оҕо айымньытын дьиэтигэр ВЛКСМ 50 сыла уулусса 12, I Хомустаах нэһилиэгэр сарсыарда 9.00 – 18.00 ч., эбиэттэрэ 12.00-14.00 ч. дылы, пааспаргытын илдьэ кэлэн регистрацияланаҕыт. Эрдэ регистрацияламматахтар барыллааһын куоластааһыҥҥа кыттыыны ылбаттар, барыллааһын куоластааһын күн регистрация оҥоһуллубат.

«БИИР НЬЫГЫЛ РОССИЯ» партия Намнааҕы салаатын исполкома

Сделаем по вашим размерам встроенную, корпусную мебель, офисные перегородки, лоджии.

Тел. 89247610053

Грузовые перевозки по селу, по городу.

Тел. 89243661967, 89841160270

РЕШЕНИЕ
от 19 декабря 2013 г. №6-1
О внесении дополнений в финансовом управлении администрации муниципального образования «Намский улус»

В целях приведения в соответствие требованиям Управления федерального казначейства по Республике Саха (Якутия):

1. Внести дополнения в положение о финансовом управлении администрации муниципального образования «Намский улус», утвержденное решением сессии Улусного Совета депутатов муниципального образования «Намский улус» №2-2 от 10 октября 2013 года «Об утверждении положения о финансовом управлении администрации муниципального образования «Намский улус» в раздел 3 «Полномочия» пункт 3.67. «Осуществляет функции главного распорядителя бюджетных средств, главного администратора источников финансирования дефицита бюджета и получателя бюджетных средств»

2. Настоящее решение вступает в силу с момента опубликования (обнародования)

Председатель Улусного Совета И.Р. Попов
Глава улуса А.П. Атласов

РЕШЕНИЕ
от 19 декабря 2013 г. №6-2
Об утверждении Положения о залоговом фонде Намского улуса

Рассмотрев ходатайство администрации муниципального образования «Намский улус» об утверждении Положения о залоговом фонде Намского улуса, в соответствии с Положением о порядке управления и распоряжения имуществом, находящимся в собственности муниципального образования «Намский улус», Улусный Совет депутатов муниципального образования «Намский улус» решил:

1. Утвердить Положение о залоговом фонде Намского улуса согласно приложению №1 к настоящему Решению.

2. Утвердить перечень объектов составляющих залоговый фонд Намского улуса, согласно приложению №2.

3. Данное решение опубликовать в газете «Энсиэли».

4. Настоящее решение вступает в силу со дня его принятия.

5. Контроль исполнения настоящего решения возложить на постоянную комиссию Улусного Совета депутатов МО «Намский улус» по вопросам собственности, земельным отношениям и аграрной политике (председатель Попов А.А.)

Председатель Улусного Совета И.Р. Попов
Глава улуса А.П. Атласов

ФИЗИЧЕСКИМ И ЮРИДИЧЕСКИМ ЛИЦАМ!

Информацию о возможности подключения к системам теплоснабжения, холодного и горячего водоснабжения, перечень и формы заявки можете узнать на сайте ОАО «Намкоммунтеплоэнерго»: namkte.ykt.ru или по тел. 42-1-37

РЕШЕНИЕ
от 10 декабря 2013 г. №5-7
О муниципальном дорожном фонде муниципального образования «Намский улус»

В целях реализации части 5 статьи 179.4 Бюджетного кодекса Российской Федерации от 31 июля 1998 года № 145-ФЗ представительный орган Улусного совета депутатов муниципального образования «Намский улус» р е ш и л:

1. Создать муниципальный дорожный фонд МО «Намский улус».

2. Муниципальный дорожный фонд МО «Намский улус» (далее - Дорожный фонд) - часть средств муниципального образования, подлежащая использованию в целях финансового обеспечения дорожной деятельности в отношении автомобильных дорог общего пользования местного значения, а также капитального ремонта и ремонта дворовых территорий многоквартирных домов, проездов к дворовым территориям многоквартирных домов населенных пунктов.

3. Бюджетные ассигнования Дорожного фонда предназначены для финансирования дорожной деятельности - деятельности по проектированию, строительству, реконструкции, капитальному ремонту, ремонту и содержанию автомобильных дорог общего пользования местного значения и искусственных дорожных сооружений на них, а также затрат на управление дорожным хозяйством.

4. Бюджетные ассигнования Дорожного фонда не могут быть использованы на цели, не соответствующие их назначению.

5. Направления использования бюджетных ассигнований Дорожного фонда определяются муниципальным правовым актом о муниципальном бюджете на очередной финансовый год (на очередной финансовый год и плановый период).

6. Объем бюджетных ассигнований муниципального дорожного фонда утверждается муниципальным правовым актом о муниципальном бюджете на очередной финансовый год и плановый период в размере не менее прогнозируемого объема установленная муниципальным правовым актом о муниципальном бюджете от:

1) акцизов на автомобильный бензин, прямогонный бензин, дизельное топливо, моторные масла для дизельных и (или) карбюраторных (инжекторных) двигателей производимые на территории Российской Федерации, подлежащих зачислению в местный бюджет, транспортного налога и иных поступлений в бюджет субъекта Российской Федерации;

2) расходов бюджета муниципального образования направляемого ежегодно на содержание и ремонт автомобильных дорог общего пользования местного значения в сумме не менее 2 200,0 тыс. рублей;

3) субсидии из Дорожного фонда Республики Саха (Якутия) на проектирование, строительство (реконструкцию) автомобильных дорог общего пользования местного значения с твердым покрытием до сельских населенных пунктов, не имеющих круглогодичной связи с сетью автомобильных дорог общего пользования;

4) безвозмездных поступлений от физических и юридических лиц, в том числе добровольных пожертвований, на финансовое обеспечение дорожной деятельности в отношении автомобильных дорог общего пользования местного значения;

7. Порядок формирования и использования бюджетных ассигнований Дорожного фонда принимается решением представительного органа муниципального образования.

8. Опубликовать настоящее решение в газете «Энсиэли».

(прим: или обнародовать в соответствии с Положением о порядке обнародования муниципальных нормативных правовых актов).

9. Контроль исполнения настоящего решения возложить на главу муниципального образования «Намский улус».

10. Настоящее решение вступает в силу со дня его официального опубликования (или обнародования).

Председатель Улусного Совета И.Р. Попов
Глава улуса А.П. Атласов

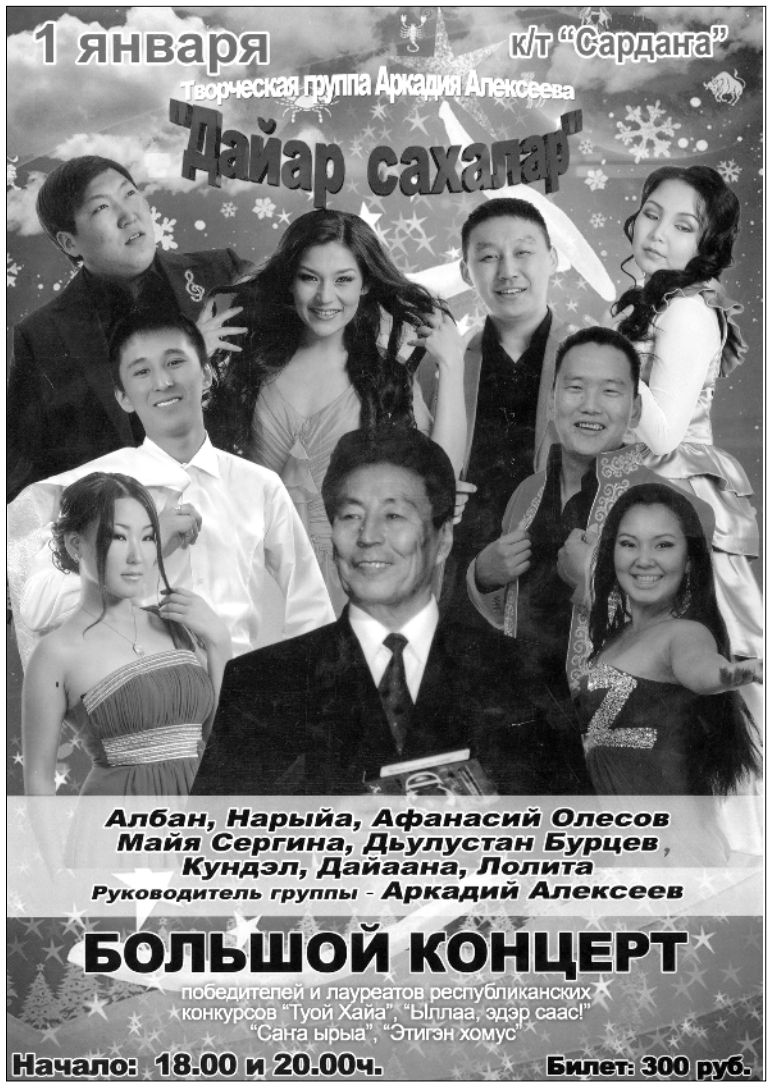

КЭРИЭСТЭБИЛЛЭР

Наш самый любимый, самый дорогой, самый уважаемый человек Николай Филиппович Марков родился 5 июля 1930 г. и умер 2 января 2013 г. Уже год как мы его потеряли.

Педагогическую деятельность Марков Николай Филиппович начал учителем физического воспитания в Кобяйской средней школе. В 1962 г. был назначен производственным завучем Намской средней школы. С первых дней работы Николай Филиппович приложил немало сил для введения системного трудового обучения. Началось изучение таких предметов как «Автодело» и «Тракторведение». Был создан и оснащен кабинет автодела с богатым демонстрационным, дидактическим, раздаточным материалом: была составлена картотека уроков, изготовлены, закуплены макеты деталей машин и тракторов. В эти годы были приобретены новые учебные грузовые автомашины, на которых учащиеся школы приобретали навыки вождения.

Уроки Н.Ф. Маркова отличались логичностью, конкретностью изложения. Педагог умело использовал знания учащихся по физике, химии, учитывал психологические склонности и способности учащихся, постоянно знакомил с достижениями современной науки и техники, проводил индивидуальные занятия по вождению автомобиля и трактора. Учащиеся получали теоретические и практические навыки по выбранной профессии. Планомерно осуществлялась преемственность по формированию трудовых навыков между средним и старшим звеньями обучения. Учащиеся вместе с аттестатом о среднем образовании получали удостоверения водителя, тракториста.

На базе кабинета автодела совместно с комитетом ДОСААФ были открыты курсы «Шофер-любитель» для населения с. Намцы.

В 1971 г. Николай Филиппович был назначен учителем начальной военной подготовки. Много сил и энергии отдал оснащению, оборудованию кабинета военного дела, укреплению его материально-технической базы. За короткий срок на территории школы был оборудован военно-спортивный комплекс, где проводились занятия по тактической подготовке гражданской обороне, действовал 25-метровый стрелковый тир. По итогам смотра кабинет военного дела стал одним из лучших в республике.

На уроках начальной военной подготовки Николай Филиппович старался прививать учащимся такие черты, как сила и мужество, терпение и выдержка, благоразумие и милосердие, приучал к труду и выносливости. Юноши, прошедшие полный курс начальной военной подготовки, были хорошо подготовлены теоретически, получали практические навыки для прохождения службы в рядах Советской армии, что помогало им безболезненно и быстро адаптироваться в условиях армейской жизни.

Много внимания Николай Филиппович уделял патриотическому воспитанию молодежи. Ежегодно проводились военно-спортивные соревнования «Орленок», «Зарница», «А ну-ка, мальчики!», «А ну-ка, девочки!». Школа не раз занимала призовые места в районных соревнованиях и защищала честь района в республиканских соревнованиях.

Человек активной жизненной позиции, вникающий во все проблемы школы, Николай Филиппович постоянно избирался членом профкома, партбюро. Заготовка льда, дров для работников школы, участие в различных смотрах художественной самодеятельности, культурные мероприятия, организация поездок на природу – все эти трудовые будни профсоюзной жизни не обходились без участия Николая Филипповича.

За добросовестный труд Н.Ф. Марков награжден медалями «За доблестный труд в годы Великой Отечественной войны», «За доблестный труд» к 100-летию со дня рождения В.И. Ленина, званиями «Отличник просвещения РСФСР», «Отличник гражданской обороны СССР», «Ветеран труда», «Ветеран тыла», «Почетный гражданин с. Намцы», «Почетный ветеран системы образования РС(Я)», переселенец Чурапчинского района ЯАССР в годы ВОВ.

За все его заслуги, за все его доброту, заботу его очень уважали коллеги – учителя Намской средней школы № 1, учителя Намской улусной гимназии.

Мы все от всей души благодарим за моральную, физическую и материальную помощь в организации похорон, 9 дней, 40 дней Николая Филипповича учителям Намской улусной гимназии (директор Попов В.Н.), учителям Намской средней общеобразовательной школы № 1 им. И.С. Гаврильева (бывший директор Максимов И.Н.). Будьте все здоровы, счастливы.

Семья Маркова Николая Филипповича: жена, братья, сестры и их семьи, все родственники

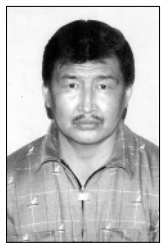

Тапталлаах оҕобут, бырааппыт, убайбыт Жирков Прокопий Афанасьевич орто дойдуттан соҕуччу ыарахан ыарыыттан суох буолбута б.дь.ахсынньы 24 күнүгэр 1 сылын туолла.

Күндү уолбутун бу 50 сааһын туолаары сырыттаҕына ыарахан ыарыы соҕуччу илдьэ барбыта биһигини соҕутта, хомотто. Прокопий (Боруонньа) 1963 с. Нам оройуонун 2 Хомустаах нэһилиэгэр 3-с уол оҕонон төрөөбүтэ. 2 Хомустаах 8 кылаастаах оскуолатын бүтэрэн, 1978-80 сс. Хамаҕатта орто оскуолатыгар үөрэммитэ. Бу үөрэнэр кэмнэригэр үөрэҕэр кыһамньылаах, бэрээдэктээх буола улааппыта. Көрсүөсэмэй, көнө, сымнаҕас уол буолан Хамаҕатта, Салбаҥ, Никольскай оҕолорун кытта биир тылы булан бодоруспута. 9-10-с кылаастарга үөрэнэр кэмигэр интернакка олорон гитараҕа, теннискэ, волейболга оонньуу үөрэммитэ. Араас күрэхтэргэ кыттар буолбута. Оскуоланы бүтэрэн баран 1 сыл Хатас отделениетыгар рабочайдыыр уонна бииргэ үөрэммит табаарыһынаан Пономарев Костялыын Бурятия Кяхта куоратыгар танковай чааска сулуспалаан кэлэллэр. Армияттан кэлээт «Комсомольскай» совхозка рабочайынан үлэлиир. 1984 с. Граф Биэрэгэр 2 №-дээх СПТУга суоппар идэтигэр үөрэммитэ. Үөрэҕин бүтэрэн баран убайа Петя анаммыт сиригэр Мэҥэ-Хаҥалас Балыктааҕар орто оскуолаҕа суоппарынан үлэлиир. 1986 с. дойдутугар төннөн кэлэн, нэһилиэк тэрилтэлэригэр кочегарынан өр сылларга үтүө суобастаахтык үлэлээбитэ. Үчүгэй үлэтин иһин ОДьКХ министрин Бочуотунай грамотатынан наҕараадаламмыта. Проня нэһилиэгин общественнай, культурнай, спортивнай олоҕор көхтөөхтүк кыттыбыта. Музыкаҕа дьоҕурдаах буолан кулууп иһинэн тэриллибит бастакы «Мичээр» ВИА-ҕа бас-гитараҕа оонньообута, бу дьарыгын бырахпакка концертарга, араас тэрээһиннэргэ кыттыбыта. Остуол теннииһигэр үчүгэйдик оонньуур буолан араас таһымнаах күрэхтэһиилэргэ бириистээх миэстэлэргэ тиксэрэ. Ону элбэх наҕараадалара, мэтээлларэ туоһулуур. 2010 с. улаханнык ыалдьан ыйтан ордук эмтэнэн атаҕар турбута. Ол да буоллар ыалдьабын дэммэккэ инбэлииттэр араас тэрээһиннэригэр, күрэхтэһиилэригэр кыттыбыта. Улуустааҕы инбэлииттэр декадаларыгар теннискэ 1-3 миэстэлэри ылбыта. Сахалыы остуол оонньуутун интэриэһиргээн оонньоон испитэ. Пронята суох от-мас үлэтэ кыайтарбат курдуга. Айылҕаҕа сылдьарын олус сөбүлүүрэ. Иллэҥ кэмигэр бултаан-балыктаан чугас дьонун күндүлүүрэ. Оҕомсох буолан убайдарын, балтын оҕолорун барыларын тэҥнэ көрөн-истэн улаатыннарбыта. Киһи быһыытынан көрсүө-сэмэй, куруутун мүчүк гына мичээрдии, дьээбэлээх сылдьар майгылаах, үлэһит бэрдэ, кырдьаҕас дьонун көрөн-истэн ыарахан ыарыыттан охтуор диэри мэлдьи кыһана сылдьыбыта. Эрэнэр, киэн туттар күндү киһибит аттыбытыгар суоҕа олус хомолтолоох. Төһө да дьылҕа хаан мүлчүрүйбэт ыйааҕынан өлөр өлүү дэгиэ тыҥыраҕынан биһиги кэккэбититтэн букатыннаахтык илдьэ бардар эн сырдык мөссүөнүн биһиги өйбүтүгэр-санаабытыгар мэлдьи тыыннаах буолуоҕа. Бу сыл тухары эйигин санаабатах күммүт суох.

Оҕобут, бырааппыт, убайбыт Проня эйигин өрүү өйдүү-саныы сылдьыахпыт, санаабытыгар мэлдьи тыыннаах буолуоҕуҥ.

Ийэтэ, аҕата, бииргэ төрөөбүттэрэ уонна кинилэр дьиэ кэргэттэрэ

Күндү киһибит, тапталлаах кэргэним, амарах аҕабыт, эйэҕэс эһэбит, Нам селотун олохтоохо Авксентьев Иосиф Николаевич ыарахан ыарыыттан соҕуччу суох буолбута ахсынньы 26 күнүгэр 1 сылын туолар.

Күндү киһибитин, аҕабытын, эһэбитин ахтыбатах, санаабатах күммүт суох. Кини хаһан да кэлбэттии суох буолбутун санаатахха аһыы ыарахана сүрэхпитин ытатар. Иосиф 1965 с. алтынньы 8 күнүгэр күн сирин көрбүтэ. Кэргэнинээн Антонина Еремеевналыын икки оҕону төрөтөн, икки сиэннэнэн ийэ-аҕа, эбэ-эһэ буолар дьолун билбиттэрэ. Аҕабыт оҕомсох этэ, оҕолоруттан, сиэннэриттэн күнэ-ыйа тахсара. Аймах оҕолоругар эмиэ күүтүүлээх киһи этэ, кэпсээнипсээн оҕолору таптаан аймахтарыгар кэлэн «эн ким курдуккуную?» диэтэҕинэ «Уоһук курдукпут» диэн күллэртиилэрэ. Аҕабыт сүрдээх үөрүнньэн, эйэҕэс майгылааҕа, элбэх атастааҕадоҕордоохо. Кини бултуурун, сир астыырын, дьиэ кэргэнинээн араас кэрэ көстүүлээх сирдэргэ сынньанарын олус сөбүлүүрэ. Кини ситэ олорботох олоҕун оҕолоро, сиэннэрэ салгыахтара. Истиҥник саныыр, таптыыр аҕабыт, эһэбит, бырааппыт, убайбыт, таайбыт туһунан сырдык өйдөбүлү мэлдьи сүрэхпитигэр илдьэ сылдьыахпыт. Быдан дьылларга быраһаай.

Кэргэнэ Антонина Еремеевна, оҕолоро, сиэннэрэ, бииргэ төрөөбүттэрэ, күтүөттэрэ, кийиттэрэ

Күндүтүк саныыр, таптыыр кэргэним, ийэбит, эбэбит, Нам селотун олохтоохо

ГРИГОРЬЕВА
Матрена Николаевна

ахсынньы ый 20 күнүгэр ыарахан ыарыыттан соҕумардык олохтон барбытын бары билэр дьоммутугар, аймахтарбытыгар, бииргэ алтыспыт дьонноругар дириҥник куруутуйан туран биллэрэбит.

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ

Күндүтүк саныыр чугас аймахпыт, эдьиийбит

ГРИГОРЬЕВА
Матрена Николаевна

ыарахан ыарыыттан бу орто дойдуттан туораабытынан кэргэнигэр, оҕолоругар, сиэннэригэр дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Анна, Андрей, Алексей, Арианна Гоголевтар

Күндү кийииппит, саҥаспыт, Нам селотун олохтоохо

ГРИГОРЬЕВА
Матрена Николаевна

б.дь. ахсынньы ый 20 күнүгэр ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан бырааппытыгар, убайбытыгар, оҕолоругар, сиэннэригэр дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Партизантан Николаевтар, Новгородовтар, Протопоповтар, Хатырыктан Васильевтар, Дьокуускайтан Садвакасовтар, Васильевтар

Нам улууһун, Нам нэһилиэгин олохтоохо, элбэх оҕо ийэтэ, эбэтэ

ГОГОЛЕВА
Матрена Николаевна

ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан кэргэнигэр Васильев Иннокентий Васильевича, оҕолоругар, сиэннэригэр, эдьиийдэригэр Новгородова Прасковья Васильевнаҕа, бары аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Аһыыгытын тэҥнэ үллэстэбит.

«Партизан нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, общественноһа

Бииргэ үлэлиир табаарыспыт Гоголев Иван Дюценбаевич тапталлаах ийэтэ

ГОГОЛЕВА
Матрена Николаевна

ыалдьан өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Бииргэ үлэлиир табаарыстара

Бииргэ үөрэммит дьүөгэбит, доҕорбут

ГРИГОРЬЕВА (ГОГОЛЕВА)
Матрена Николаевна

ыарахан ыарыыттан соҕуччу олохтон туораабытынан дьиэ кэргэнигэр, бары аймахтарыгар, чугас дьонугар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

1979 с. 10 «б» кылааска бииргэ үөрэммиттэрэ

Аймахпыт, бырааппыт, 4 кыыс оҕо аҕата

ИВАНОВ
Иван Иванович-II

эдэр сааһыгар биһиги кэккэбититтэн олус хомолтолоохтук барбытынан оҕолоругар, кэргэнигэр, аҕатыгар, ийэтигэр, бииргэ төрөөбут балтыларыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Аймахтара Адамовтар

Бырааппыт, аймахпыт

ИВАНОВ
Иван Иванович

эдэр сааһыгар хомолтолоохтук, олус соҕуччу бу орто дойдуттан туораабытынан ийэтигэр Люция Семеновнаҕа, аҕатыгар Иван Ивановичка, балтыларыгар Викторияҕа, Лиликаҕа дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Корякиннар дьиэ кэргэттэрэ

Күндү бырааппыт, аймахпыт, Партизан нэһилиэгин олохтоохо, өр сыл суоппарынан үлэлээбит

ИВАНОВ
Иван Иванович

эдэр сааһыгар соҕуччу олохтон барбытынан олоҕуҥ доҕоругар, кийииппитигэр, «Кустук» детсадын үлэһитигэр, элбэх оҕо ийэтигэр Иванова Наталия Егоровнаҕа, оҕолоругар тапталлаах аҕалара. Төрөппүттэригэр Иван Иванович, Люция Семеновна Ивановтарга, балтыларыгар Викторияҕа, Лилияҕа, аймахтарыгар, табаарыстарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Партизантан, Хомустаахтан, Дьокуускайтан аймахтара Ивановтар, Жирковтар уонна кинилэр дьиэ кэргэттэрэ

Күндүтүк саныыр, убаастыыр дьоммутугар Люция Семеновна, Иван Иванович Ивановтарга, дьүөгэбитигэр Нина Ивановнаҕа, чугас дьоммутугар саҥаспытыгар Надяҕа, уолбутугар Ваняҕа, кэргэнигэр Наташаҕа, оҕолоругар таптыыр уоллара, күтүөттэрэ, кэргэнэ, аҕалара

ИВАНОВ
Иван Иванович

эдэр сааһыгар бу орто дойдуттан соҕуччу барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Кытаатан тулуйуҥ, аһыыгытын тэҥнэ үллэстэбит.

Слепцовтар, Парниковтар, Яковлев А., Кривошапкин А.

Бииргэ үөрэнэр дьүөгэбит Иванова Лизаҕа, кини ийэтигэр Наталья Егоровнаҕа, дьиэ кэргэттэригэр тапталлаах аҕалара, кэргэнэ, уоллара

ИВАНОВ
Иван Иванович

күн сириттэн соҕуччу суох буолбутунан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Партизан 9 кыл. үөрэнээччилэрэ, кылаас салайааччыта, төрөппүттэр

ИВАНОВ
Иван Иванович

эдэр сааһыгар бу орто дойдуттан соҕуччу барбытынан ийэтигэр, аҕатыгар, кэргэнигэр, оҕолоругар, балтыларыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Ядреевтар

Бииргэ үөрэнэр кыыспытыгар, оҕолорбут бииргэ үөрэнэр табаарыстарыгар, үөрэтэр оҕобор Иванова Маринаҕа, бииргэ төрөөбүттэригэр, ийэтигэр Наталья Егоровнаҕа, бары чугас аймахтарыгар тапталлаах аҕалара, кэргэнэ, Партизан олохтоохо

ИВАНОВ
Иван Иванович

ыарахан ыарыыттан эмискэ олохтон туораабытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Улуустааҕы гимназия 5 «б» кылааһын оҕолоро, кинилэр төрөппүттэрэ, кылаас салайааччыта

Бииргэ үлэлиир коллегабытыгар Иванова Наталья Егоровнаҕа, оҕолоругар уонна чугас дьонугар, аймахтарыгар тапталлаах кэргэнэ, уоллара, аҕалара

ИВАНОВ
Иван Иванович

эдэр сааһыгар бу орто дойдуттан соҕуччу барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Бииргэ үлэлиир коллегаларыҥ, Партизан «Кустук» оҕо саада

Партизан нэһилиэгин олохтоохо, бииргэ үлэлээбит доҕорбут

ИВАНОВ
Иван Иванович

хомолтолоохтук күн сириттэн туораабытынан таптыыр кэргэнигэр Наташаҕа, оҕолоругар, ийэтигэр, аҕатыгар, бииргэ төрөөбүттэригэр, чугас аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Механизатордар

Партизан 8 кылаастаах оскуолатыгар бииргэ үөрэммит оҕо сааспыт табаарыһыгар Колесова Нина Ивановнаҕа, оҕолоругар күндү күтүөттэрэ, кэргэнигэр Наталияҕа, оҕолоругар тапталлаах аҕалара

ИВАНОВ
Иван Иванович

эмискэ бу күн сириттэн барбытыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Оскуоланы 1963 сыллаахха бүтэрбиттэр

Убаастыыр ыалларбытыгар Иван Ивановичтан, Люция Семеновна Ивановтарга, кинилэр оҕолоругар тапталлаах уоллара, убайдара

ИВАНОВ
Иван Иванович

ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Ыалларгыт Осиповтар, Гоголевтар, Шепелевтар, Ивановтар, Яковлевтар, Оконешникова

Партизан нэһилиэгин ытыктанар ыалыгар Иванов Иван Ивановичка, Люция Семеновнаҕа, кинилэр оҕолоругар, сиэннэригэр, кэргэнэ Наталья Егоровнаҕа, оҕолоругар аҕалара, тапталлаах уоллара, убайдара

ИВАНОВ
Иван Иванович

ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

ОДьКХ коллектива

Дьүөгэлэрбитигэр Иванова Люция Семеновнаҕа уола, Колесова Нина Ивановнаҕа күтүөтэ, Наталья Егоровнаҕа, кыргыттарыгар кэргэнэ, аҕалара

ИВАНОВ
Иван Иванович II

олохтон туораабытынан кинилэр дьиэ кэргэттэригэр, бары аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

«Үҥкүүһүт эбэлэр» аттарыттан

Партизан нэһилиэгин олохтоохо

ИВАНОВ
Иван Иванович

ыарахан ыарыыттан соҕуччу олохтон туораабытынан дьиэ кэргэнигэр, бары аймахтарыгар, чугас дьонноругар, ийэтигэр Люция Семеновнаҕа, аҕатыгар Иван Ивановичка дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Партизантан Новгородовтар, Протопоповтар

Партизан нэһилиэгин олохтоохо, бииргэ үлэлээбит доҕорбут, түөрт оҕо тапталлаах аҕата

ИВАНОВ
Иван Иванович

эдэр сааһыгар соҕуччу олохтон туораабытынан кэргэнигэр Наташаҕа, төрөппүттэригэр, балтыларыгар, аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Таксист доҕотторо

Партизан нэһилиэгин олохтоохо

ИВАНОВ
Иван Иванович

эдэр сааһыгар соҕуччу бу олохтон күрэммитинэн төрөппүттэригэр Люция Семеновнаҕа, Иван Ивановичка, Нина Ивановнаҕа, кэргэнигэр Наталья Егоровнаҕа, оҕолоругар, бииргэ төрөөбүттэригэр, бары аймахтарыгар, доҕотторугар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

М.Р. Кудрина, Беляевтар, Прокопьевтар, Петровтар

Улуустааҕы гимназия интернатын иитиллээччитигэр Иванова Маринаҕа, кини ийэтигэр Наталья Егоровнаҕа, бииргэ төрөөбүттэригэр уонна бары аймахтарыгар аҕалара, кэргэнэ

ИВАНОВ
Иван Иванович

ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

НУГ интернатын коллектива, иитиллээччилэрэ уонна төрөппүттэр

Күндүтүк саныыр ыалбыт, доҕорбут

САМСОНОВ
Эдуард Егорович

эмискэ ыарахан ыарыыттан суох буолбутунан кини аймах-билэ дьонугар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Прядезникова М.Н., Алексеев И.И., Габышев Г.Ф.

«Быйаҥ» ООО администрация, коллектива бииргэ үлэлээбит табаарыспыт, тэрилтэ сварщига

МАКСИМОВ
Николай Николаевич

уһун, ыарахан ыарыыттан өлөн туораабытынан кэргэнигэр Любовь Дмитриевнаҕа, уолаттарыгар, кыыһыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

«Быйаҥ» ООО коллектива

«Хатыҥ Арыы нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, нэһилиэк сэбиэтэ, ветераннарын сэбиэтэ, общественноһа, Аппааны олохтоохо

МАКСИМОВ
Николай Николаевич

уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан кэргэнигэр Любовь Дмитриевнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, бары чугас аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбуйааччы — ***41496,***
суругу тиһии,
хаһыаты таҥыы — ***41332,***
бухгалтерия — ***41141,***
факс — ***41141, 41496.***

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Эҥсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — ***ПИ №ТУ14-0216.***

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьиэҕит аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакцияҕа киирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. ***Автор этэрэ хаһыат санаатыныын мэлдьи биир буолбат.***

«ЭҢСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложнай уул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Эҥсиэли» хаһыат
РИС талылынна, таҥылынна
уонна бэчээттиир сыҕар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная уул. N4
Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лиис
Көҥүл сыананан атыыланар
Индексэ — 54889. Тираһа — 2041
Бэчээккэ илии баттаныытын графига — 12:00 ч. 24.12.2013 с.
Бэчээккэ илии баттанна —11:20 ч. 24.12.2013 с.